

ŠTAJERSKI GOSPODAR

Verlag und Schriftleitung: Marburg a. d. Drau, Badgasse 6 — Fernruf 25-67 Bezugspreise: in der Ostmark vierteljährlich RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr; im Altreich: RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr, zuzüglich 18 Rpf Zeitungszustellgebühr Postcheckkonto Wien Nr. 55030

II. Jahrgang

Marburg a. d. Drau, Samstag 12. Dezember 1942

Nr. 50

Nemški prodor v odseku Kalinin-Ilmen jezera

Nemške čete so zabile 15 kilometrov dolg klin v sovražne postojanke Zmagoviti obrambni boji na vzhodni fronti — Vsi sovražni napadi so se razbili ob junaški obrambi nemških in zavezniških čet — Močan nemški protinapad v srednjem delu fronte

Po nemškem vojnem poročilu, ki je bilo izdano 8. t. m., so nemške čete s pomočjo oklopnih odredov odgovorile v odseku Kalinin-Ilmen-jezero s protiofenzivo ter so prodrle sovražne postojanke v globini 15 kilometrov. Nemške čete so vdrle s tako silo, da stojijo sedaj na dovoznih cestah bošševikov. Dan pozneje je bilo sporočeno, da je nemška protiofenziva v srednjem odseku fronte zelo močna in da se v nadaljevanju te protiofenzive že čuti, da so prvotno velikopotezne sovražne akcije že začele pojemati. V sodelovanju z letalstvom so nemške čete zavzele več vasí. Sovražne postojanke so bile zavzete, sovražnik pa odrezan od svojih v ozadju fronte se nahajajočih zvez. Ti dogodki so sedaj v ospredju, v ostalem pa so se operacije na vzhodu v preteklem tednu razvijale takole:

V Kavkazu je pretekli četrtek oviralo slabo vreme operacije. Kljub temu so bile izvedene uspešne napadalne akcije, zlasti ob Tereku. V stepi Kalmikov so uničile naglo napredujoče motorizirane čete več sovražnih kolon. V področju Dona in Volge so se razbili vsi sovražni napadi. Prav tako tudi v odseku Kalinin-Ilmen-jezero, kjer je bilo uničenih 106 sovražnih tankov.

V času od 11. do 30. novembra je izgubil sovražnik 309 letal, nemško letalstvo pogreša 83 lastnih letal. Tudi po petkovem poročilu je bila nemška obramba ob Tereku in v odseku Tuapse uspešna. V velikem loku Dona so nemške čete uspešno nadaljevale lastne napade, čeprav se je sovražnik žilavo branil. Po sobotnem poročilu so se razbili v Vzhodnem Kavkazu vsi sovražni napadi. Severno od Tereka je bilo ujetih 1000 sovjetov. Med Volgo in Donom so nemške čete uničile 75, med Kalininom in jezerom Ilmen pa nad sto sovražnih tankov.

78. nemška pehotna divizija je v desetih dneh obrambne bitke sama uničila 169 sovražnih tankov.

V nedeljo so Nemci v Vzhodnem Kavkazu in ob Tereku odbili vse sovražne napade ter v protisunkih ujeli 1600 mož. Uspešne obrambne operacije so se razvijale tudi med Volgo in Donom ter v velikem loku Dona. Severno od Tuapse so nemški lovci kljub najhujšim terenskim in vremenskim težavam zavzele močno utrjeno višinsko postojanko ter 65 sovražnih bunkerjev. Tudi v srednjem in sever-

nem odseku fronte je sovražnik nadaljeval svoje brezuspešne napade. V področju

Scherl-Bilderdienst-M.

Karte zu den neuen Erfolgen unserer Truppen im Kaukasus.

Tereka je en sam nemški oklopni korpus v par dnevih ujel nad 6000 mož, zaplenil oziroma uničil pa je 46 oklopnih vozil, 93 topov in mnogo materijala.

Po poročilu z dne 8. t. m. je sovražnik nadaljeval v velikem loku Dona svoje napade, vendar so se zrušili v nemškem ognju. Južno od jezera Ladoga so se izjalovili slabejši sovjetski napadi že od vsega početka. Po poročilu z dne 9. t. m. so sovjeti poskušili v Vzhodnem Kavkazu ter v področju Volge in Dona prodreti nemške postojanke. Sovražnik je napadal v masah s pomočjo oklopnih odredov ter je imel izredno velike izgube. V velikem loku Dona so nemški oklopni grenadirji vrgli sovražnika iz njegovih postojank ter uničili 46 sovjetskih tankov brez ene lastne izgube. V vseh omenjenih operacijah je nemško in zavezniško letalstvo izredno uspešno posegalo v borbe na zemlji, razbijajoč sovražne postojanke, baterije, marškolone itd.

Novi uspehi nemških podmornic

Potopile so zopet 15 ladij s skupno 108.000 brt, med njimi polno natovorjeno transportno ladjo z 18.713 brt. — Operacije v Severni Afriki

V sredo je izdalo nemško vrhovno poveljstvo posebno vest, da so nemške podmornice v Severnem in Srednjem Atlantskem v neprestanih borbah s sovražno plovbo zopet potopile 15 ladij s skupno 108.000 brt. Torpedirani sta bili razen tega še dve ladji in neki rušilec iz spremstva. S temi operacijami je bil zelo težko prizadet anglo-ameriški dovoz za severno-afriško fronto. Med potopljenimi ladjami se je nahajal tudi velik angleški parnik »Ceramic«, ki izpodriva 18.713 brt. Ladja, ki je bila polna moštva, se je takoj potopila. Spričo viharja in visokih valov je utonil velik del moštva. Na krovu ladje so je nahajalo morda kakih 3000 mož.

Pretekli četrtek je nemško letalstvo izredno učinkovito bombardiralo sovražnika v zapadni Cirenaiki. Bombe so zlasti padle na pristanišče Tobruk. V lokalnih bojih v Tuneziji je bilo ujetih 200 mož, uničenih pa 34 tankov in šest oklopnih avtomobilov. Nemško letalstvo je medtem

bombardiralo dovozne luke v Severni Francoski Afriki.

V noči na 3. december so povzročili angleški bombniki v Rhein-Main-področju nekaj škoda na poslopih. Pet bombnikov je bilo zbitih na tla. Nemški lovci so bombardirali po dnevu železniške cilje in taborišča v Jugovzhodni Angliji. V Tuneziji so Nemci in Italijani po petkovem poročilu zavzele važne postojanke ter ujeli 754 angleških padobrancev. Letalstvo je med bombardiranjem važnih ciljev zbil 16 sovražnih letal.

V času od 21. do 30. novembra je angleško letalstvo izgubilo 111 letal, od tega 62 nad Sredozemskim morjem. V istem času je nemško letalstvo v boju z Anglijo izgubilo 50 lastnih letal.

V Tuneziji so se v soboto razvijale žilave borbe. Čete osi so po večdnevni hudi bojih zavzele neko važno cesto in železniško križišče. Neka močna anglo-ameriška skupina, ki je imela nalogo, krtiti pohod v Tunezijo, je bila pri tem uničena

PK.-Aufnahme (Wb.).

Rumänen und Deutsche in Stalingrad.

Prostor — predpogoj zmage

Nedavno je naš neprekosljivi mojster propagande in izgovorjene ter napisane besede Reichsminister dr. Goebbels v svojem zelo pomembnem govoru omenil med drugim tudi to, da bo zmagal v tej vojni tisti tabor, ki si je znal izvojevati prostor. S tem je zadel dr. Goebbels žebelj točno na glavo. V tej vojni bo zmagal v resnici tisti tabor, ki si je znal v osvojenem prostoru zavarovati poleg surovin in živeža tudi dodatne delavske moči, ki morajo sedaj delati za zmago osi. Nemčija je danes sila, ki lahko s ponosom reče, da si je znala ustvariti z zarzvetjem ogromnih prostorov na vzhodu in zapadu, prav tako pa tudi na jugu in severu vse tiste postojanke, ki jih že danes lahko imenujemo predpogoj dokončne zmage.

Kar velja v Evropi za Nemčijo in Italijo, to velja v Vzhodni Aziji in v pacifiškem prostoru za Japonsko. Tudi Japonska je v preteklem letu z bliskovitimi potezami zajela dotodnji anglo-ameriški življenjski prostor.

ob velikih izgubah na ljudeh in materialu. Letalstvo osi je uničilo nad sto sovražnih vozil. Bombe so padale tudi na luko Bone.

V nedeljo je bilo sporočeno, da so čete osi pri Tebourbi v Tunesiji ujele 1100 mož, uničile 70 tankov in zaplenile nad 40 topov. Nad luko Bone so nemški letalci sestrelili 14 sovražnih letal.

Angleški bombniki so v noči na 7. december napadli Zapadno in Jugozapadno Nemčijo. Prebivalstvo je imelo izgube. 30 sovražnih letal je bilo zbitih na tla. Nemška lovska letala so po dnevu uspešno napadala cilje v Jugovzhodni Angliji.

V Cirenajki je bilo beležiti 8. decembra zgolj delovanje artilerije. V Tunesiji so se medtem nadaljevale borbe. Letalstvo osi je bombardiralo luko Philippeville.

Po poročilu z dne 9. decembra je bilo na vsej afriški fronti beležiti samo lokalne borbe.

Japonska si je neženirano vzela, kar potrebuje za nadaljevanje vojne proti anglosaksonskim silam. Vzela si je važna strategična, pomorska in letalska oporišča, predvsem pa si je načrtno prilastila dragocene rudnine kot mangan, kositer, baker, nadalje je dobila v svoje roke ogromna najdišča premoga, da ne govorimo o silnih petrolejskih poljih, ki služijo že sedaj japonskemu vojskovanju. S tem, da si je Japonska vzela dotodnji sovražni prostor, je dobila v svoje roke tudi sladkor, riž, čaj, juto, začimbe itd., skratka vse kolonialno blago, ki

PK.-Aufn.: Kriegsber. Freckmann (Wb.).

Meister im Stellungsbau.

Die finnischen Soldaten unterweisen unsere Truppen beim Bau von Stellungen und Unterkünften aus dem Material der Sumpfwälder. Die Finnen sind Meister in diesem Stellungsbau.

ga ima sedaj v izobilju. Pa tudi na Kitajskem si je Japonska v teku žilavega vojskovanja z maršalom Čang-kajškom zavarovala sijajne strategične in gospodarske postojanke. Velik napredek, ki ga zaznamuje Japonska v osvobojenih kitajskih pokrajinah, je tako gmotne kakor tudi duhovne narave. Kitajski narod, ki so ga Anglosasi v vsej moderni dobi tako nesramno podcenjevali in finančno izmozgavali, že čuti, da Japonska ni nikaka zavojevalna sila, temveč nekaj piemont osvobojenja vzhodnoazijskih narodov. Poslanstvo Japonske ni spoznala samo Mandžurija, temveč tudi Tajland, ki se je v prvem spoznanju situacije že od vsega početka postavil na stran Japonske.

Dejstvo, da je Francoska Indokina v prijateljskem sožitju z Japonsko, nam je dokaz več, da se razvijajo v vzhodnoazijskem prostoru stvari pač tako, kakor si jih je zamislil genialni možganski trust japonskih politikov, ki podpirajo politiko cesarskega prestola.

Te misli nas navdajajo sedaj, ko slavi Japonska obletnico svojega uspešnega napada na anglosaksonske sile. Japonska je storila v Vzhodni Aziji pač to, kar je izvedla Nemčija v Evropi: zavarovala si je z bliskovitimi vojaškimi akcijami ne samo življenjski, temveč tudi vojni prostor. To je tisto, kar je tako strahovito frapiralo sovražnike, ki se v tej situaciji ne morejo ne znajti in ne zbrati. Odtod vsi klaverni poskusi, izpodjesti vojni in gospodarski položaj Velike Nemčije v Evropi. Odtod tudi dominantna pozicija Japonske v Veliki Vzhodni Aziji, ki je danes pojem, preko katerega ne pride noben anglosaksonski protimanever. Evropa pod vodstvom Nemčije tvori ogromen prostor sožitja narodov, ki odklanjajo plutokracijo in boljšeizem. Velika vzhodna Azija pod vodstvom Japonske je isto tak jez proti vsaki navali sovražnikov mladih in siromašnih narodov. To je jedro situacije, ki je ne omaje noben sovražni poskus več.

General Okamura, poveljnik japonske ekspedicijske armade na Kitajskem, je imel te dni govor pred zastopniki kitajskega tiska. »Ta vojna«, je dejal japonski general, »bo odločila o tem, ali se bo azijskim narodom posrečilo, otresti se nečloveškega in brutalnega izmozgavanja

Druck und Verlag: Marburger Verlags- und Druckerei-Ges. m. b. H. — Verlagsleitung: Egon Baumgartner; Hauptschriftleiter Friedrich Golob; alle in Marburg a. d. Draa, Badgasse 6.

Zur Zeit für Anzeigen die Preisliste Nr. 1 vom 1. Juli 1942 gültig. Ausfall der Lieferung des Blattes bei höherer Gewalt oder Betriebsstörung gibt keinen Anspruch auf Rückzahlung des Bezugs-geldes.

Ugoden položaj po frontah

Ohtipovanje v Severni Afriki - Brezuspšno zaletavanje boljševikov

Preložitve Rommel-ove fronte izpred El Alamain-a v Egiptu do El Agele v Cirenajki ter zavzetje novih položajev, je nekako izvršeno. Sedaj se oba nasprotnika pripravljata na nove spopade, ni pa še vidnih obrisov o pravih namenih. Angleži, ki so se radi preložitve egiptovske fronte oddaljili od svojih vzhodnih baz v Egiptu, imajo ogromne težave z dovozom, ki je posebno pri ofenzivnih pripravah neobhodno potreben. V tem so nemško-italijanske sile precej na boljšem. Njih dovoz se lahko vrši iz bližnjega Tripolisa, da se ne omenja dovoza iz ptokov Sicilije, Sardinije, Krete in iz same Italije. Tipanja, ki jih trenutno vršita oba nasprotnika z artilerijskim ognjem in letalstvom, predstavljajo nekakšen kontakt, ki jih veže, da bi eden drugemu izvohala prave načrte in moči. Angleži so s svojo 8. armado bili v premoči ter edino temu lahko pripisujejo doseženo preložitve nemško-italijanske črte, ne da bi pri tem v prostornem pogledu bili nekaj definitivnega profitirali. Ne ve se namreč, kaj in kako bo v doglednem času na vse to okrenil Rommel, ki je pri vrhovnem poveljstvu nemške in italijanske oborožene sile zelo visoko v kurzu ter uživa pri samem Führer-ju in Duce-ju neomejeno zaupanje. Njegova strategija je znana, njegovo znanje in odločnost ga pa izpopolnjujeta. Na vsak način je Rommel nadaljnje prodiranje Angležev ustavil tam, kjer je hotel. Nikakih dvojnovežev torej ni, da bo sedaj ali pozneje, kadar pač pride njegov čas, kakor je še vedno, tudi tokrat v celoti svojim nalogam dorasel. Pod njegovim vodstvom so Angleži že večkrat izkusili udarno silo našega afriškega vojskovodje in je položaj te fronte gledati iz ugodnih in optimističnih vidikov.

V Tunisu, kjer sta se nemška in italijanska oborožena sila izkrcali s prevozom po zraku in preko morja ter zasedli važna oporišča ob sredozemski morsk obali kot protiutež na ameriško zasedbo Maroka in Alžira in seveda tudi velike dele notranjosti imenovane dežele, sta se ameriškim četam, ki bi jo, prihajajoč iz Alžira in Maroka, rade zasedle, že uspešno uprli. Zračni boji in bombardiranja so tam že živahna in ker izgleda, da stoji tudi ta fronta prvzaprav pred nevihto, ker se oba partnerja pripravljata na udarec — Nemci in Italijani so pri tem pokazali, da imajo iniciativo v svojih rokah; saj so Amerikancem že iztrgali nekatere kraje — je tudi tukaj računati, da ni več daleč čas, ko bo to bojišče oživel. Nemški general Nehring, ki vodi tuniške čete sil osi, je pravzaprav nekakšen drugi Rommel, ki je tudi znan strokovnjak in uveljavljenec v bojevanju z oklopnimi vozili. Neizurjeni ter vojaško bolj slabo vzgojeni in izvežbani Amerikanci bodo pri svojih napadih v Tunisu šele pravza-

prav izvedeli, kakšno je nemško vodstvo, nemški vojak in nemško orožje, kakor so deloma že spoznali nemške strmoglavce tipa Stuka, ki so v njihovih vrstah povzročili veliko paniko. Po vseh znakih so-deč, bodo Amerikanci v Tunisu trčili ob trd kamen, kjer si prav lahko polomijo svoje nerodne noge.

Ob sredozemski francoski obali je izvršena zasedba po nemških in italijanskih četah. V Toulonu nameravajo dvigniti nedavno ob razorožitvi francoske oborožene sile po francoskih mornariških oficirjih potopljene francoske vojne ladje, da bi jih popravili ter stavili zopet v službo.

Vzdolž francoske atlantske obale ter v ostalih zasedenih zemljah na zapadu se vršijo letalski napadi in boji, ne da bi prišlo do večjih dogodkov. Angleška letala imajo pri tem seveda precejšnje izgube.

Vzhod, ki je in ostane glavno bojišče sedanje vojne, je seveda nekoliko bolj agilno. Sovjetski napadalni poskusi na južnem in srednjem delu fronte, na katere so se že dolgo pripravljali, se še vedno srdito nadaljujejo. Hrabre nemške čete so na tem, da vse te ofenzivne poskuse vlovijo in odbijejo, kar jim seveda na cel črti uspeva. Sneg in dež otežujeta vsako večje gibanje, kar onemogoča operacije večjega obsega. Zaletavanje sovjetov v našo obrambno črto jih stane ogromne človeške in materialne žrtve, ki pomenijo »bob v steno«, kakor so bili zastoj tudi vsi lankozimski Stalinovi ofenzivni poskusi. Če se Sovjetiji mudi izčrpati se in čimprej doživeti polom, je to nemškemu vojnemu vodstvu prav, ker v obrambi ni nikdar toliko žrtev kakor v ofenzivi. Ako sovjeti pridno napadajo neprodorne nemške linije in pri tem izkr-

vavijo, je to Nemčiji le v prid. Pri pravilni obrambi, kakor jo pozna nemška fronta, je to rušenje in uničevanje sovjetskih divizij v popolnem redu. S tem se samo pospešuje proces poraza, ki ga ima Stalin že v žepu svoje vojaške bluže, samo, da se še tega pravzaprav popolnoma ne zaveda.

Kakor po frontah, tako je naš položaj tudi po oceanih, kjer operirajo naše slavne podmornice in letala, za Nemčijo dober. Sovražna ladijska plovba je povsod do največje mere ogrožena in onemogočena. Poskusi prevozov, ki jih Anglosasi riskirajo v velikih spremijavah, jih stanejo ogromne potopitve ladijske tonaže in blaga, kakor tudi šolanih mornarjev in vojakov. Položaj po bojiščih je po vsem tem tudi sedaj za Nemčijo in Italijo ugoden. Vojna situacija japonskih front se pa seveda tudi v nobenem primeru ni poslabšala.

* Državni raziskovalni zavod za vzdrževanje svežosti živil. Iz istoimenega inštituta, ki je bil leta 1936 ustanovljen v Karlsruhe, so nedavno ustanovili zavod, ki bo še izpopolnjen. Za ravnatelja je imenovan profesor dr. ing. R. Plank. Naloga tega zavoda je, da se najnovejše ugotovitve tudi praktično izkoristi, kar mora priti v prvi vrsti nemškemu ljudstvu v prehranjevalnem pogledu v dobrobit.

Wie verdunkeln

von 18
bis 6 Uhr!

Med letalskim alarmom ne razsvetlaj prostorov, ki niso zatemnjeni!

PK.-Aufnahme: Kriegsberichtler Hausmann (Wb.).

Stellungswechsel.

Eine 8,8-Zentimeter-Batterie am Kanal soll neue Stellungen beziehen. Alle Mann packen mit an, das schwere Geschütz an die Zugmaschine zu koppeln. Dann geht es auf die Reise zur neuen starken Feuerstellung.

potom Anglije in Amerike ali pa bodo prisiljeni, živeti za vse čase v suženjstvu.« Dogodki so pokazali, da se druge možnosti ni treba bati. Evropa in Velika Vzhodna Azija sta si s prostorom že izvojevali vse predpogoje za slavno in dokončno zmago na vsej črti.

Obletnica japonskega udarca

Japonska je ustvarila pogoje za dokončni poraz Amerike in Velike Britanije - Velik govor ministrskega predsednika Tojo - Italijanski tisk o pomenu japonskih zmag

Dne 8. decembra t. l. je poteklo leto dni, odkar je napravila Japonska konec anglo-amerškemu izzivanju. Kakor znano, je Japonska udarila tako silovito, da so se kar vrstile zmage za zmagami. Pearl Harbour je bil začetek velike vojaške in mornariške akcije. V kratkem času si je Japonska osvojila Holandsko Indijo, Singapur in druge važne postojanke, s tem pa je postala prevladujoča sila v Pacifiku. Angleži in Amerikanci so v vseh srečanjih za japonskim brodom in vojsko imeli strahovite izgube na ljudeh in materialu. Japonske zmage v Pacifiku so povod za razmišljanja o silnih podvigih, ki jih danes lahko smatramo kot bazo nove in velike vzhodne Azije.

V zvezi z obletnico napada Japonske je imel ministrski predsednik Tojo v Yasukuni-svetišču pred nemškimi in japonskim veleposlanikom ter pred desetstisoči Japoncev velik govor. Tojo je uvodoma poudaril, da je Japonska v preteklem letu položila strategične in vojaške temelje za dokončno zmago nad Veliko Britanijo in Ameriko. Sedaj je Japonska pripravljena izvojevati zmago za zmago, dokler ne napači dan, ko bodo sovražniki pokleknili na kolena. Niti šest mesecev ni poteklo po izbruhu vojne in že so bili bogati zakladi bivših angleških in ameriških področij Južnega morja v posesti Japonske. Ta področja so odslej viri japonske vojaške moči. Kar je sovražnik izgubil na jugu, je obogatilo japonske, mandžurske in kitajske rezerve. Taktika gospodarske blokade, ki jo je sovražnik pred vojno uporabljal proti Japonci, se je sedaj obrnila proti sovražnikom. Anglija in Amerika sta izgubili važne surovine v Južnem morju in imata radi tega velike težave.

V svojih nadaljnjih izvajanjih je Tojo omenil še sledeče: Japonski narod mora sedaj čimbolj izkoristiti prednosti, ki mu jih nudijo zadnje zmage zlasti na gospodarskem polju. Nemčija in Italija sta v skupni borbi za Japonsko dosegli velike vojaške uspehe, predvsem pa sta motili sovražno plovbo. Mandžukuo je vpostavil vso ljudsko moč v vojskovanje, dočim je Kitajska pod narodno vlado trdno odločena, sodelovati v vojnih naporih Japonske. Tudi Tajland (Siam), ki je takoj ob izbruhu vojne zavzel pravo smer, deluje v najožji harmoniji z Japonsko. Tojo je končal z besedami: »Tako je vstopil svet v glavni stadij uničenja anglo-ameriške fronte. Japonska skupno z azijskimi plemeni in os v Evropi, se borijo v najtesnejšem zavezništvu za svoj skupni ideal.«

Rim, začetkom decembra.

Rimski tisk se bavi obširno z ogromnimi uspehi Japonske v prvem vojnem letu. »Messaggero« poudarja vojno krivdo ameriškega prezidenta Roosevelta ter ugotavlja, da vodi Japonska slično kakor Nemčija in Italija obrambno vojno. V tej vojni so omenjene sile izvojevale najsijajnejše zmage ter so prizadevale sovražniku nepopravljive izgube.

Diplomatski dopisnik agencije S t e f a n i opozarja na to, da je Mussolini v svojem velikem govoru dne 2. decembra osvetlil pomen, ki ga pripisuje Italija ja-

ponskemu vstopu v sedanjo vojno. Oba kontinenta, ki sta bila zibelki vse kulture v preteklosti in sedanosti, se borita za svojo svobodo. Japonska je s svojim vstopom v vojno pomagala ustvariti dve ogromni fronti, ki pa tvorita dejansko eno samo fronto. Združene sile angleškega imperija, Zedinjenih držav in Sovjetske Unije niso v stanju, premagati sil Trojnega pakta.

Milanski »Popolo d'Italia« piše v svoji bilanci enega leta vojne na vzhodu, da ima italijanski narod sedaj dva velika prijatelja: Nemčijo in Japonsko. Vsak prirastek bogastva, moči in prestiža nemškega ali japonskega imperija

Izrek tedna

Angleška politika je že od nekdaj hinavska

»Die Politik der Engländer ist weder anständig, noch achtbar, noch zuverlässig. Ihre hervorragende Eigenschaft ist die Heuchelei.« To mnenje o angleški politiki, da ni niti dostojna, niti spoštovana vredna, pač pa se odkljuje s hinavščino, je podal svoječasno Bismarck. Predno se povrnemo na jedro pričujočega izreka tedna, bomo mimogrede na kratko povedali, kdo je bil Bismarck.

Otto, Fürst von Bismarck in Herzog von Lauenburg se je rodil 1. aprila 1815 v Schönhausen-u kot sin Rittmeister-a Ferdinanda von Bismarck-a in Luise Wilhelmine, rojene Mencken, kot četrti sin med šesterimi otroci. Po obisku gimnazije in samostanske šole je postal referendar pri vladi v Potsdamu, nakar je kot enoletnik odslužil vojaško službo. Hkrati je študiral agronomijo. Po očetovi smrti je dobil veleposestvo Kniephof in Schönhausen, postal je pa hkrati poslanec saksanskega deželnega odbora, kjer se je pripravil za bodočega velikega državnika. Kot član združenega deželnega odbora se je potegoval za kraljevo zoper liberalne zahteve ter bil nasprotnik židovstva v javnih službah. Od leta 1859, do 1862, je bil poslanik v Petersburg-u in v Parizu, nakar je 24. septembra istega leta postal zunanji minister in prišel na čelo pruske vlade. Bil je v tem svojstvu energičen mož, ki je vladal večinomoma proti volji parlamenta, katerega je napadal in pobijal, ker mu je posebno v izpopolnitvi armade in dovojevanjem kreditov delal težave in zgage. Kmalu nato je kot Reichskanzler načel problem nemštva. Že leta 1863, je Avstriji sporočil, da se mora vodstvo nemških dežel deliti s Prusijo, ali pa pride do preloma. Poskus Avstrije, da bi problem Nemčije rešila na zasedanju knezov v Frankfurt-u leta 1863, je Bismarck preprečil na način, da je dosegel neudeležbo kralja Wilhelma ter za mesec dni pozneje predlagal sestanek nemškega ljudskega zastopništva. Bismarck pa ni našel uvidevnosti za svojo nemško in šlezvig-holštajnsko politiko, ker je svojemu kralju na ljubo odgodil v gaštajnski pogodbi leta 1865, odločitev spora z Avstrijo. Nasprotniki so organizirali atentat na njega v Blind-u. Zaveznika je našel v Italiji 1866.

tvori posredno tudi prirastek moči italijanskega imperija, ker so ti trije imperiji za daljše razdobje ena sama politična, vojaška in moralna sila, ki bo nadzirala novo ureditev sveta.

Kakor je izjavil v Tokiju zastopnik japonske mornarice, kapetan bojnega broda Hiraide, so Japonci postavili v zadnjem času več novih velikih vojnih ladij v službo. Te ladje se že borijo na prvi fronti. Na vodni fronti se nahaja tudi večje število modernih nosilcev letal, ki so bili šele do nedavno dogotovljeni. Več novih križark in rušilcev je še v ladje-delnicah v delu. V Hongkongu so dne 8. decembra, na obletnico japonskega napada, splovili tovrstno ladjo, ki je bila zgrajena po zavzetju mesta po Japoncih. Druga, prav tako velika ladja bo splovljena sredi decembra. Več manjših ladij bodo mimo tega kmalu dogradili.

leta. Tako je s težko muko nato kralja pregovoril, da je prišlo do bitke in zmage pri Königgrätz-u. Zmaga Prusije nad Avstrijo je bila presenetljiva ter je Bismarcku tudi škodovala, ker je vzel po mirovni pogodbi v Pragi južnonemške države v zaščito. Končno se je pobotal za brezbudžetno vladanje v letih 1862.—1866. z ljudskim zastopništvom, nakar ga je nacionalno-liberalna stranka podprla. V vprašanju Lauenburg-a je pokazal svojo miroljubnost, vojno Nemčije s Francijo je pa predvideval. Mir s Francijo leta 1871. je sklenil osebno. Postal je nato prvi Reichskanzler leta 1871. Po tej vojni in ureditvi drugega Reicha je njegovo veliko delo obstojalo v tem, da je notranjo in zunanjo politiko Velike Nemčije vodil z železno roko. Že v tistem času mu je svet pravil, da je »železni kancelar«. Prišlo je pozneje še do enega političnega atentata na Bismarck-a. Leta 1878. je vodil takozvani berlinski kongres po rusko-turški vojni. Leta 1879. se je njegova zunanja politika ločila od Rusije, nakar je prišlo do znanega pakta Nemčije, Avstrije in Italije leta 1879. Leta 1884. je vsem angleškim grožnjam v brk dosegel, da je Nemčija dobila kolonije. Po smrti Wilhelm-a I. leta 1888. je med njegovim naslednikom in Bismarckom prišlo do nesoglasja, posebno radi zakena zoper socialiste, ki ga cesar ni hotel odobriti. Bismarck je odstopil ter bil imenovan za Herzog-a von Lauenburg ter Generaloberst-a kavalarije. Leta 1891. je kandidiral v državni zbor, bil izvoljen, ni pa nikdar prišel na sejo. Novi politični kurz je pobijal v govoru in v časopisju. Bismarck je umrl leta 1898.

Kakor znano, sliči angleška politika na starih tradicijah, to se pravi, da držijo na starih prevzetih običajih. Angleži pravijo temu, da so konzervativni, ne da bi pri tem zaostajali v napredku. Kako izgleda njihov konzervativizem, ki ne zaostaja za napredkom in modernizacijo, se lahko vidi, če se posmatra razmere v Indiji in v ostalih angleških kolonijah. Večina vazalnih narodov in dežel je stvarno v angleškem suženjstvu, na zunaj in napram tujini se pa vse skupaj prikazuje, kakor da uživajo ti pod angleškim klubom živeči narodi najlepšo enakopravnost z Angleži in svobodo. Angleška politika napram socialno sibkejšim slojem v sami domovini na otcju je tudi krivična. Medtem, ko živi na eni strani lordstvo in židovski kapitalizem v luksuzu in razkošju, vlada med prole-

Feuerwalze ebnet der Infanterie den Weg am Terek

Von Kriegsberichterstatter Jochen Schulze

PK Unser Anflug führt längs des Kaukasus über flaches braunes Land hinweg. Dann kommen die Flüsse. In vielen gleichlaufenden Linien fließen sie in den Terek. Dort ist die vorderste Linie. Heute morgen war X unser Zielraum. Jetzt sitzen rumänische und deutsche Truppen darin. Deutsche Panzer sind bei ihnen. Doch, das ist schon überholt. Wir sehen es im Anflug. Unsere Truppen sind bereits im Vormarsch auf der Straße nach Z. begriffen. Rechts und links der Straße rollen deutsche Panzer. Am Ortsrand ist das Gefecht im Gange. Die Straße jenseits des Flusses ist unser jetziges Angriffsziel. Auf ihr sehen wir im Vorbeifliegen zirka 20 Lastkraftwagen. Rechts und links der Straße sind Stellungen in das Gelände eingekerbt.

Im Tiefflug auf die Feindstellungen.

Im Zielraum stürzen bereits einige Ju 88. Schlachtfleger stechen im Tiefflug auf die Stellung herab. Ju 87 kippen ab und hoch über uns fliegen zwei deutsche Jäger. Sie zeigen uns beruhigend ihre Abzeichen und fliegen dann weiter. Sie sollen den Luftraum für uns frei halten. Aber weder feindliche Jäger noch Flak sind zu sehen. Das alte Bild bei solchen Angriffen.

Unser Verband kurvt ein. Vor uns kippt Hptm. B. ab. Wir folgen. Wie zusammengekuppelt fliegen die beiden Flugzeuge hintereinander im Sturz her. Wer das Bild nicht kennt, würde fürchten, daß jeden Augenblick ein Zusammenstoß erfolgen könnte, oder daß unsere Bomben dem Vordermann in den

tarci velikih angleških mest revščina in pomanjkanje. Tudi v tem prihaja pri Angležih hinavski značaj vladne politike popolnoma do izraza v dejstvu, da se vsemu svetu prikrija pravo socialno stanje nižjih plasti angleškega ljudstva.

Višek hinavščine angleške politike se pa izraža v njihovi zunanji politiki. Že od nekdaj je angleška diplomacija znala tmenitno izkoriščati svoje zaveznike in prijatelje in se je to prav posebno izražalo v angleški zunanji politiki napram evropskim državam pred izbruhom in potegnitvijo istih v sedanjo vojno. Angleži so vedno in povsod umeli najprej pridobiti narode za izkoriščanje potom svojega kapitala, nato so jih pa spravili v zunanje-političnem kurzu v angleške politične vode. Obljubljajoč jim pomoči in podpore, so jih izkoristili in izigravali ter končno vpregli v vojni voz, da so šli krvaveti za angleške interese. Poljska, Belgija, Holandska, Jugoslavija, Grčija itd. so v tem najboljši zgledi, da ne omenjamo še Francije, ki se za svoj popolen polom tudi lahko zahvali najnovšini angleške zunanje politike. Najnovjši dogodki v Francoski Severni Afriki ter nedavno izvršena zasedba francoske kolonije Madagaskar in pred isto še več drugih, je seveda tudi plod hinavščine, ki je v angleški politiki ukoreninjena, že odkar je Oliver Cromwell leta 1649. dal umoriti kralja Karla I.

Rücken fallen müssen. Mindestens aber wäre die Befürchtung da, daß sich die beiden Flugzeuge beim Abfangen rammen könnten. Ja, sassen nicht deutsche Flieger hinter den Steueräulen. Nur sie können das. Nur mit ihnen ist ein solcher »Zirkus« überhaupt möglich. Eiskalte Ruhe gehört dazu und viel fliegerisches Können.

Vier schwere Bomben und eine lange Reihe kleiner Bomben lösen sich vom Rumpf und purzeln aus den Schächten. Unter uns wölkt Rauch auf. Die Bomben haben die Stellung rechts der Straße unter sich begraben. Dort ist jetzt die Luft von glühenden Splittern erfüllt.

Lt. H. fängt ab und durch die Panzerscheiben am Funksitz sehe ich die nächste Kette senkrecht in der Luft stehen. Die Fortsetzung unseres Bombardements wird sogleich erfolgen.

Ein Verband von zwei weiteren Ketten, ebenfalls mit unserem Edelweiß am Rumpf, kommt von links heran. Mitten auf der Straße brennt mit hoher Feuer säule ein einzelner Lkw. Das Feld ist rings wie zersiebt. Ein dicker einsamer Rauchpilz von einer schweren Stuka-bombe steht zwischen Trichtern.

Unglaubliche Leistungen unserer Infanterie

Über die »Rennstrecke« den gewohnten An- und Abflugkurs, geht es nach Haus. Bei der Erfolgsmeldung auf dem Gefechtsstand erfahren wir, daß inzwischen die Orte genommen sind. Auf der Straße, die wir eben beworfen haben, rückt bereits rumänische Infanterie vor. Deutsche Panzer rollen in ihren Flanken über das einschlagzerpfückte Land. Der Vormarsch geht schnell voran. Die Bolschewisten scheinen zermüht. Der Widerstand kann nicht mehr groß sein. Überall hat der Wirbelsturm der Luftangriffe den Sowjets das Lebenslicht ihrer Kampfkraft ausgeblasen. Wieder sind wir auf der Rennstrecke. Wieder ist unser Angriffsraum um 10 km nach Süden vorgeückt. Die Infanterie muß Unglaubliches leisten. Im Laufe eines guten halben Tages hat sie drei Städte genommen, drei Flüsse überschritten und rückt nun schon wieder auf die vierte Stadt los. Die Stadt selbst darf von uns nicht mehr angegriffen werden. Das ist das beste Zeichen, daß dort bereits Kämpfe im Gange sind. Jenseits des Fließchens sollen wir unsere Bomben abladen.

Über dem Zielraum ist noch immer großer Zirkus. Ein He 111-Verband kommt uns entgegen. Ein anderer ist im Anflug begriffen. Über dem Zielraum stürzen Ju 88, Stuka ziehen gerade aus dem Sturz hoch. Sie griffen eine Seitenstraße an. Ein Panzer ist dort getroffen. Er rollt brennend weiter. Wie ein Habicht stößt eine zweite Ju 87 herab. Sie wirft. Ein Volltreffer reißt den Riesenkoloss auseinander.

Hexensabath angreifender Flugzeuge

Durch die Burgfenster sehen wir das Stadtbild. Das Flugzeug neigt sich und

geht dann in den Sturz über. Die Stadt verschwindet aus dem Blickfeld der Kanzel. Kurz vorher sehe ich noch den Aufschlag einiger Bombenreihen. Links seitlich von uns stürzt eine Ju unserer Kette. Man kann direkt in die geöffneten Bombenschächte blicken. Da hängen die Bomben noch und... Jetzt!... jetzt fallen sie. Quer zu unserer Richtung kommen Dos heran. Typisch ist ihr Doppelleitwerk. Sie fliegen tiefer. Und links kommt unser zweiter Verband. Vorn fangen Ju 88 ab. Sie sammeln, schließen zum Verband auf. Lt. H. hängt mit vorgeschobenem Kopf am Sturzvisier. Mit beiden Händen hat er das Steuer gepackt. Das Flugzeug liegt ganz ruhig in zielendem Sturz. Wie lange fallen wir schon? Der Zeiger des Höhenmessers fällt rapide. Der Fahrtmesser klettert über die 400 hinaus und dann fallen unsere Bomben. Das Flugzeug schwingt weich in eine Kurve. Links durch die Fenster sehe ich Rauchsäule neben Rauchsäule. Einschläge kleiner und schwerer Bomben sind genau voneinander zu unterscheiden, von hinten und links kommen Ju 88 und Dos. Stuka, Schlachtfleger, Jäger schwirren in der Luft herum. Zirkus, wüster Zirkus ist hier. Da steckt kein Bolschewik mehr die Nase aus der Deckung. Einen Hexensabath angreifender Flugzeuge fallender Bomben, leise durch den Motorenlärm wummernder Einschläge sehen wir. Was wir aber gar nicht bemerken, der ohrenbetäubende Lärm eines solchen massierten Luftangriffes, daß ungeheuer demoralisierende Ausgeliefertsein des Gegners an unsere Bomben, das Rauschen der Projektile, die Einschläge, das Schwirren der Splitter, das ist viel furchtbarer. Das summiert, multipliziert sich, zerbricht die Kampfkraft, lähmt den Willen und begräbt unter sich die kleingewordene gejagte Kreatur. Die animalische Angst vor der Unberechenbarkeit eines Bombenwurfes zermüht, sie hämmert in zitternden Leibern. Sie fegt drüben die Wut des Kampfes, die von entfesselnden untermenschlichen Instinkten genährt wurde fort. Es bleibt der Rest zitternder Menschlichkeit, wie es uns von Gefangenen geschildert wurde, die noch im Nachgefühl durchlebter Fliegerangriffe schauerten und in sich zusammenkrochen.

Das alles können wir in unserem Flugzeuge zwar nicht wahrnehmen. Wir wissen nur darum. Wir kennen die Wirkung unserer Angriffe. Und dennoch stehen wir am nächsten Morgen mit leisem Staunen vor der Tatsache, daß auch N. schon in unserer Hand ist.

Zwanzig Kilometer wurden an einem einzigen Tage von der Infanterie im Sturm lauf durchmessen. Vier Städte konnten mit stürmischer Hand genommen, fünf Flußübergänge erzwungen werden. Bewundert sehen wir auf diese Leistung unserer Infanterie, deutscher Panzer und unserer rumänischen Verbündeten. Auf dem Umweg über die Leistungen der Kameraden wird uns mit jähher Deutlichkeit wieder einmal klar, was das heißt: Massierter Einsatz der Luftwaffe. Angst, Schrecken, Pank und gehetzte Flucht bedeutet das für den

UNTERSTEIRER !

Das Beherrschen der deutschen Sprachen ist für alle Staatsangehörige des Grossdeutschen Reiches nicht nur notwendig und natürlich, sondern auch Pflicht. Darum lerne deutsch und sprich deutsch !

SPODNJŠTAJERC !

Za državljanjske pripadnike Velike Nemčije ni obvladane nemškega jezika samo potrebno in naravno, temveč tudi obvezno. Zato se uči in poslužuj nemščine !

PK.-Aufnahme: Kriegsbericht Maltry (Wb.).

Die Bunkerstraße in der HKL.

Ein sonniger Herbsttag ohne Artilleriebeschuß. Die Landser wissen ihn auszunutzen. Einer näht einen Knopf an der Feldbluse an. Andere sind fleißig beim Schaufeln, um Wände und Decke ihres Bunkers weiter zu verstärken.

Nacionalsocializem in nezakonska deca

Odkar pozna civilizacija pisane postave ali zakone, ki črno na belo urejujejo sklepanje življenjskih zvez med moškimi in ženskami, imamo nezakonske otroke, to je tiste, ki se rodijo v času, ko so jim matere še samske in neporočene. Koliko bridkosti in trdot so prestali nezakonski otroci in koliko gorja in muk so isti povzročili človeštvu, ne pove nobena statistika.

Po uvedbi takozvanih legalnih, to je, postavnim predpisom odgovarjajočih sklepanj življenjskih zvez ali zakonov, ki smatrajo samo tiste otroke nekako za pravilne in v redu, ki so potomci poročenih staršev, je otrok, ki ga je rodila nezakonska mati, postal človeški družbi nekakšen trn v peti. Da je temu tako, ni treba posegati daleč in globoko. Vzemi-mo primere v naših spodnještajerskih vaseh, kjer, kakor povsod drugod, tudi nikdar ni manjkalo otrok, ki jim pravijo, da nimajo očeta, da imajo več očetov, ali jih pa žalijo z nazivi »pankertici«.

Dekletu, ki se v njenem naravnem ljubezenskem izživljanju pripeti — take zadeve se preje pripetijo poštenim, kakor pa slabim dekletom — da postane proti lastni želji, popolnoma nepripravljeno na vse to, noseče, je od tiste ure, ko je svet spoznal za kaj gre, največkrat začetek križevega pota, ki je navadno dolg in trd. Starši tako zadevo proglasijo za sramoto, »škandal« itd., in ne manjka slučajev, ko mra hčerka, ki je v svojem jedru poštena, dobra in pridna, ker nosi plod svoje mladostne ljubezni in življenjske neizkušnosti pod srcem, prostovoljno, z razvijajočim se novim bitjem, v temno smrt. Mati in oče izobčita svojo

lastno hčerko — svojo kri in meso — ker se ji je zgodilo nekaj naravnega, zgolj iz predsodkov, ki go že preživeti ter jo spraviti v rani grob. Iz tega se vidi, da je nezakonski otrok, ki je še v embrionalnem stanju, že v sporu s človeško družbo, ki ceni in spoštuje samo otroke uradno priznanih, takozvanih zakonskih staršev. Torej že tukaj je začetek križev in težav, ki so v življenju namenjeni nezakonsko rojenemu otroku, če se mu sploh omogoči priti na svet. Nazori, da je pošteno in v redu le, kar je spočeto po zakonito združenih zakonskih parih, so tako kruti in krivični, da je tudi pri najbolj razumnih, uvidnih in logičnih starših prav težko najti razumevanje, da se hčerki ali sinu lahko pripeti, da postane nezakonska mati oziroma nezakonski oče. Koliko družinskih preprirov, sodnih sporov, pretepov, zločinov itd. so že povzročili nezakonski otroci, ki so navadno vsem v napatje. Marsikatera nezakonska mati ravno radi tega postane detomorilka, samomorilka, morilka svojega nekdanjega ljubljena itd. Zgodovina nezakonskih otrok pozna hiše, ki bi ne čutile pomanjkanja, tudi če bi bilo doma pet nezakonskih otročičkov pri skupni skledi in skupnem delu, ki pa kljub temu na podlagi prevzetih, ukoreninjenih nazorov — da je nezakonski otrok, otrok greha in hudodelstva — hočejo svojo lastno hčerko živo požreti, čim opaziijo, da je noseča. To se dogaja celo tam, kjer je mati sama bila nezakonska hčerka ali je pa kot deklet tudi imela nezakonskega otroka.

Nezakonski otrok je tudi tam, kjer ga vzgojujejo in kjer raste — v marsikaterih družinah — sirota. Tako belo vrano kljujejo navadno vsi, rodna mati, če je pri isti hiši, pa sama ni tako močna, da bi vse napade učinkovito odbila. Nezakonski otrok je revče, tudi če živi in raste pri starših svoje matere ali z mater-

jo v hiši svojega očeta, oziroma z očetom v hiši mačehe. Skoraj vedno in povsod je nezakonski otrok tisti, ki ga ljudje ne marajo. Je pač vsiljivec, ki je ne-vabljen in neželjen prišel na ta svet. Po nekod gre tak nesrečnež ne samo rodite-ljem in rediteljem, temveč tudi polbra-tom in polsestram na živce. Vsem je na poti in v spodtiko. Ne marajo ga; bijejo ga; zaničevan in manjvreden je. Vse to ima za posledico, da postanejo značaji in navade takih otrok svojevrstni in se-veda navadno bolj slabi kakor dobri. Naj-več bolnikov in zločincev se že od nek-daj rekrutira iz samih nezakonskih otrok. Mnenje, da je vse to vzrok v tem, da gre za nezakonskega otroka, kot otroka »gre-ha«, je seveda zgrešeno. Največ slabih lastnosti si nezakonski otroci naberejo radi slabe vzgoje, prepuščenosti samemu sebi, pomanjkanja roditeljske ljubezni, pomanjkljive in nikakšne vzgoje ter sla-bega in krivičnega ravnanja z njimi.

Manj pravic, ki jih po nekaterih, posebno kapitalističnih deželah, imajo ne-zakonski otroci napram zakonskim, ima že v sami zakonodaji svoj izvor, kakor sploh vse slabe strani, ki nezakonsko ro-jenim otežavajo in grenijo življenje. Vse to je prevzeto po raznih verskih dogmah in gospodarskih vidikih v interesu kapita-lizma. Povsod zakoni prisilijo nezakon-skega očeta skrbeti za nezakonskega otroka. In tudi to ima senčno stran. Ne-zakonske matere v takih sporih nastopa-jo kot priče, ki navajajo in dokazujejo, kdo je oče. Njim se verjame, tudi če oče-ovstvo podtikajo možu, ki ni oče. Zaka-nska določila gredo v tem pogledu ne-zakonskim materam zelo velepotezno na roke. To zopet povzroča, da se pravi in prisiljeni očetje nezakonskih otrok izmi-kajo od naloženih jim dolžnosti okrog vzdrževanja nezakonskih otrok. To se-veda škoduje zopet samo otrokom. Večkrat traja boj za vzdrževalnino nezakonskega otroka celo življenje. Sinovi najboljših hiš se večkrat raje odpovejo vsemu pre-moženju, se poročijo z drugo, na katero prepisejo hiše in posestva, da se jim ja na noben način ne more za nezakonskega otroka ničesar zarubiti. Škoda pri vsem tem trpi seveda samo nezakonski otrok, ki ne dobi in tudi nima, kar bi moral imeti. Te nelepe navade in običaje se najde povsod — seveda, kakor ničesar ni stoođstovnega, so tudi tukaj častne izje-me — in jih je težko izkoreniniti.

Nacionalsocializem, njegova zakonoda-ja, skrb za človeški naraščaj in največja briga za otroke v splošnem, je tudi v tem pogledu mnogo storila. Medtem, ko so pred nacionalsocialistično upravo nose-ča dekleta uživala strup, skalcala v vodo, si prerezovala žile itd., nevedoč kako in kaj, je danes v Nemčiji deklet v blago-slovljenem stanju istotako cenjeno in spo-štvano, kakor poročena žena. Kot bodo-ča mati ima povsod, kamor pride, pred-nost, nič se ji ni treba sramovati, da bo kdo pjuval pred njo. Vsemu svetu lahko mirno gleda v oči, ker nosi pod svojim srcem najdražje bitje, bodočega nemške-ga otroka.

Ko se pri dekletu opazi prve vidne znake, da ji je narava poslala nalog za izvršitev materinske dolžnosti, ki je ne-kaj najsvetejšega, se pri istem zglašajo organi nacionalsocialističnega gibanja in države, ki ji svetujejo in pomagajo. Oba-rovodja, kjer je zaposlena, dobi navodila glede težkega dela itd. Njeno stanje se zdravniško pregleda, z eno besedo: za nezakonskega otroka se začne nacional-socializem brigati in skrbeti že predno

Gegner. Eine Feuerwalze ist das, die alles unter sich in einem Orkan von berstendem Metall und splittererfüllter Luft niederwalzt, zerdrückt und den Gegner vor sich herpeitscht.

PK.-Aufnahme:
Kriegsbericht
Heine (Wb.).

Die Ausfallstraßen im
Süden der Stadt
Stajersgrad zeigen
überall die Spuren
der Zerstörung.

večja nevarnost. Že v jutro, ko so stotnijski poveljniki videli, za kaj gre, je zavladało okrog stotnij svojevrstno ozračje. Ko so pa stotnijski naredniki službojočim častnikom predstavili nad 200 mož močne raporte, je to predstavljalo nekaj, kar se prav redko zgodi. Sledeči opis se nanaša na tozadevni raport 4. stotnije.

Stotnijski poveljnik stopi najprej pred desetnike dneva, ki predajajo in prejemajo službe. Ko se je pa postavil pred sledečega moža, ga ta predpisano pozdravi ter strumno zaprosi: »Gospod nadporočnik, pokorno prosim, da se stotnijo premesti v prvo bojno črto, ali pa mene v drugi polk, kjer bom imel priložnost udeležiti se bojev v prvih bojnih vrstah.« Na vprašanje poveljnika: »Zakaj?«, mu prošlec še bolj strumno odgovori, da si želi s sovražnikom bojevati se in ne samo stati izpostavljen sovražnim granatam, ne da bi bil v stanju udariti nazaj. Na slični način so vsi ostali iznesli svoje prošnje. Takšnega raporta neposredno za prvo frontno črto najbrže še nihdar ni bilo. Mir in tiho je vladala med molkom, ki ga je poveljnik izbrabljal za prestop od moža do moža, ki so ga na tako fanatičen način prepričevali in prosili, da se jih pusti na položaje, kjer je nevarnost za življenje in možnost odlikovanja največja. Mladi, zreli in utrjeni mladeniči so na poveljnika napravili vtis, da so se do brosrčnemu možu, ki je bil sicer strog poveljnik, zraven pa dober človek, zasolile oči sredi raporta. Ko je končal, je pred razpustom raporta istemu spregovoril sledeče: »Moji dragi vojaki! Tovarši! Vaše prošnje po premestitvi v nevarnejše bojne črte so tako lep znak Vašega domoljubja, navdušenja in želji po bojevanju in uveljavljanju pred sovražnikom, da bodo šele poznejše generacije, ki bodo vse to gledale iz zgodovinskih perspektiv, vse to pravilno ocenile. Kakor ste prostovoljno zapustili Vaše domove in vse, kar je najdražjega s tem povezano ter prostovoljno šli k vojakom, tako sedaj tudi na fronti, kjer vam ne manjka nevarnosti, prostovoljno silite naprej, pripravljeni žrtvovati, kar je najdražjega in nenadomestljivega, svoja lastna življenja, na oltar svojega naroda in naše domovine. Te najbolj idealne vojaške prošnje bom sporočil pisмено na višja poveljstva ter utemeljil tako, da morajo biti uslišane. Prišel bo čas, ko bomo skupno praktično izvrševali in opravljali to, za kar se sedaj tako plemenito potegujete.«

Minulo je nekaj tednov in ti prostovoljci so res imeli priložnost praktično pokazati ne samo to, kar so si želeli, temveč še veliko več. V bojih so se odlikovali v taki meri in vsestransko, da so posekali vsa najbolj optimistična pričakovanja. Bili so junaki v pravem smislu besede.

* Izbira deklet za študij. Odkar traja vojna, študira 60 odst. več deklet kakor nekoč. To število bo sigurno še raslo. Dr. Anna Dammer razpravlja o tem v glasilu »Das junge Deutschland« ter se vprašuje, če že ni čas, da se začne misliti na individualno izbiro, ki naj nekako urejuje visokošolski študij žensk. Na ta način se bo študirajoča dekleta odvracalo od poklicev, ki niso za nje ter jim tudi olajševalo izbiro visokošolskega študija. S tem se bo zaščitilo hkrati visokošolski študij ter zadovoljilo željam raznih akademskih poklicev.

Veseli rekruti iz Spodnje Stajerske

Vesele pesmi iz gri zdravih in vrlih spodnještajerskih fantov, ki ravnokar kot rekruti veseli in navdušeni po naših vaseh, trgih in mestih oznanjajo svoj odhod k vojakom, nas spominja na tiste mlade Spodnještajerce, ki so v prvi svetovni vojni, torej pred več kakor četrto stoletjem, šli prostovoljno v vojno, braniti ogroženo domovino. Mišljen je K. k. Freiw. Schützenfeldbataillon Marburg IV, ki se je nahajal na jugovzhodnem bojišču, sestavljen iz samih 15 do 18letnih prostovoljcev iz vseh krajev naše zelene Spodnje Stajerske. Bili so to fantje, katerih ljubezen do rodne zemlje, navdušenje za vojaško službo ter želja po nevarnih bojih, je segala tako daleč, da se še danes zdi vse to marsikomu neverjetno.

Leta 1916. so vse štiri stotnije stale kot obalne straže v bližini Sistiane. Odsek, ki so ga držale, je bil stalno izpostavljen ognju težke sovražne artilerije in letalom. Marsikateri prostovoljec je tam izgubil svoje mlade, zdrave ude ali pa življenje. Crta, ki so jo držali, je imela hkrati namen, preprečiti morebitne poskuse izkrcaanja sovražnih čet, došlih preko morskega zaliva. Spodnještajerskim prostovoljcem, ki so hoteli in želeli, da bi se pač s sovražnikom od blizu iz oči v oči borili ter mu pokazali, kako junaško zna Spodnja Stajerska braniti svojo domovino, službovanje v tem, premalo nevarnem odseku nikakor ni odgovarjalo. Nekateri so dnevno, kljub redu in disciplini, zbežali od svojih oddelkov ter se ponoči skrivaj vtihotapili v prve bojne črte. Bili so to vojaki, željni bojev,

zmag in odlikovanj. Višja poveljstva, ki so poznala duha in moralo teh elitnih legij, so jih venomer tolažila in jim zagotavljala, da še ni ničesar zamujenega, ker vojne še ni konec.

Čakanje, da jih poveljstva vtaknejo v nevarne postojanke, je iniciativnim prostovoljcem presedalo, mlada vojaška kri je hrepenela po izživljanju. V glavah se jim je porodila misel, ki so jo takoj izvedli. Organizirali so dogovor, priti za vsako ceno čimprej v prve strelske järke, ki jih naskakujejo nasprotniki, pa naj jih stane to tudi ovadbe in kazni pred vojnimi sodiščem. Pri vseh stotnijah se je nekega dne javilo vse službe prosto moštvo na raport ter prosilo za premestitev stotnije ali pa njih samih tja, kjer je naj-

PK.-Aufnahme: Kriegsber. Grimm (Wb.).

Bei einer Flakbatterie am Rande der Großstadt.

Das berühmteste Geschütz der Batterie. Es hat bereits sieben Feindbomber, die die Stadt nachts anzugreifen versuchten, heruntergeholt.

pride na svet. Za porod sam in vse, kar je za sprejem novorojenčka potrebno, se bodoči materi pripravi, tako, da mora biti zadovoljna in srečna. Z vsemi možnimi pripomočki se mladi materi olajša in omogoči poroditi ter vzgojiti zdravega otroka, ki je njej kot materi, otroku samemu ter celotni ljudski skupnosti v srečo in veselje.

Nacionalsozializem je torej prvi družabni red, ki je razen vseh drugih problemov zajel in rešil tudi vprašanje nezakonskih otrok tako, kakor je to otroka in človeka dostojno. In to je v redu. Časi o manjrednosti nezakonskih otrok so za nami.

Kupite svojim malčkom otroške igrčke za Božič!

Gotovo Vam bo znano o vojnem delovanju organizacije Deutsche Jugend v tej zmini. Verjetno Vam je že Vaš mali Franček, ki je pimf pri tej organizaciji, ali pa kaka večja deklica od Mädeldienst-a pripovedovala, da se v zadnjih jesenskih in zimskih tednih že pridno dela v prostorih imenovanih mladinskih odredov. Svetlofase, temne, črne, kostanjeve, ko draste in gladke deške in dekliške glavičce se navdušeno pripogibajo nad raznovrstnimi igrčkami. V takih skupnih popoldnevih nastajajo pestri petelini, mali konji, vozički, zibečke za punčke, stavbno kamenje, kmečke hiše in še mnogo drugega. Največ je pa domačih živali kakor svinj, mačk, psov, oslov, krav in veliko perutnine. Vse te stvari se bo dne 12. in 13. decembra 1942 po vseh Ortsgruppen razstavilo in v nato sledečih tednih po trgovinah, božičnih razprodajalnicah in v Ortsgruppenheim-ih razprodalo. Gotovo boste Vašim otrokom hoteli prirrediti malo veselja. Zato pa ne pozabite, kadar pridet iz Vaših oddaljenih domov v sedež Ortsgruppe radi božičnega nakupa, da prinesite tudi oblačilno nakaznico Vaših malčkov seboj. Pункtov se ne bo zahtevalo, gre le radi kontrole in pregleda.

V nastopnem se vidi kedar in kje bodo razstave in razprodajanja: V Kreis-u Marburg-Land, v vseh Ortsgruppen-ah bo razstava dne 12. decembra med 9. in 16. uro. V Kreis-u Cilli bo v vseh Ortsgruppen-ah razstava dne 12. in 13. decembra in sicer v soboto popoldne, v nedeljo pa celi dan. Prodaja bo pa 19. in 20. decembra celodnevno. Kreis Pettan bo razstavil v vseh Ortsgruppen-ah, z izjemo v Schiltorn-u in Mallenberg-u, dne 12. in 13. decembra in sicer v soboto popoldne,

v nedeljo pa celi dan. Kupovalo se bo pa lahko oba dneva celodnevno. Kreis Lüttenberg bo razstavil v vseh svojih Ortsgruppen-ah dne 12. in 13. decembra, v soboto od 12. do 18. ure, v nedeljo pa celi dan. V Kreis-u Rann bo razstava v Ortsgruppen-ah 12. in 13. decembra in sicer v soboto popoldne, v nedeljo pa celi dan. Kreis Trifail bo razstavil v svojih Ortsgruppen-ah 12. in 13. decembra v soboto popoldne in v nedeljo celodnevno. Razprodaja bo pa v tednu med 14. in 20. decembrom. Bliznje informacije se pa dobijo pri Ortsgruppenführer-ju.

V Kreis-u Rann so določeni sledeči prodajni dnevi: Rann: 16., 19. in 20. decembra popoldne in 19. popoldne. Brückel: 14. in 15. dec. od 14. do 15. ure. Weidental: 17. in 19. dec. od 17. do 19. ure. Zirkler: 16. in 17. dec. med 14. in 16. uro. Gurkfeld: 17. in 18. dec. med 14. in 17. uro. Talberg: 14., 15. in 16. dec. med 13.30 in 15. uro. Haselbach: 14., 15. in 16. dec. med 15. in 17. uro. Lichtenwald: 19. dec. med 15. in 17. uro in 20. dec. med 9. in 11. uro. Savenstein: 19. dec. med 8. in 12. uro. Montpreis: 17. in 18. dec. med 14. in 16. uro. Reichenburg: 19. dec. med 14. in 18. uro. Reichenstein: 14., 16. in 18. dec. med 15. in 17. uro. Drachenburg: 16. in 17. dec. popoldne. Peifenstein: 18. dec. med 14. in 17. uro. Felddorf: razstavi skupaj z Ortsgruppe Königsberg. Königsberg: 16. in 17. decembra med 14. in 17. uro. Hörberg: 15. in 18. dec. med 15. in 17. uro in 20. dec. med 10. in 12. uro. Arnau: 16. in 18. dec. med 14. in 16. uro. Wolfgrund: 16. in 18. dec. med 15.30 in 16.30. Dittmannsburg: 14. in 15. dec. med 14. in 16. uro. Wisell: 15. in 17. dec. med 14. in 16. uro. Arch: 18. in 19. dec. med 14. in 17. uro.

GOSPODARSTVO

Izbirajte si podeželske poklice!

Izbira poklica mora biti dobro premišljena in temeljito pripravljena. Hitre izbire poklica niso priporočljive. Dovoljeno šolanje naj bo stvarno zaključeno in naj se mladoletnemu nudi jamstvo, da bo vse svoje življenje zadovoljen ter imel voljo in veselje do dela. Zato je dobro, če se na izbiro poklica začne pravočasno misliti. Sedaj, ko bodo kmetijska dela zunaj opravljena in nastopi pri kmetih bolj mirna doba, je čas za taka razmišljanja najbolj pripraven. V največ slučajih bodo fantje in dekleta, ki imajo še nekaj mesecev šolskega pouka pred seboj, že sami nekoliko razmišljali o poklicu, ki si ga želijo izbrati. Ampak tukaj je treba med idealistično mladostno nerazsodnostjo in prevladno pretehtanimi pomisliki staršev najti sredinjo pot, ki je v največ primerih edino pravilna. Razen tega je treba pri izbiri poklica upoštevati vse dane predpogoje. Danes imamo nekatere poklice, ki vsi drviijo za njimi, medtem, ko zopet na drugi strani velikoobsejni poklici v oči mladiine nimajo nikakršne privlačnosti.

Eno pa je, kar naj bo vedno vsem jasno pred očmi. Naj se mladoletnik odloči za kakršnekoli poklic, ki ga bo izvrše-

val v mestu, bo istemu, če je zrastel na podeželju, povzročil življenjske izpremembe in še mnogo drugega. Nedavno je Reichsjugendführer Axmann v Berlin-u za fante in dekleta našel razne poklice, ki imajo izgleda za dobro bodočnost in je pri tem na prvem mestu imenoval podeželske poklice. Reichsjugendführer je fantom predlagal, in to podeželskim in mestnim, mnogoštevilne poklice v kmetijstvu in podeželskem roko-delstvu in seveda tudi v gozdarstvu. Tudi dekletom je priporočal v prvi vrsti vse poklice, ki jih pozna kmetijstvo in kmečko gospodinjstvo. Tisti, ki se raje odločijo za poklice, ki se jim zdijo bolj interesantni in so za mladino bolj privlačni, naj premislijo, da so taki poklici prenapolnjeni, medtem, ko so posebno poklici na podeželju tako mnogostrani, da lahko zadovoljijo vsako željo, omogočajo največji razmah in razvoj ter nudijo največje izgleda.

Predvsem si je treba predočiti, da bo vzhod v bodoče za Nemčijo največjega pomena in velike bodočnosti, ker bo potreboval veliko število odličnih nemških ljudi, ki bodo tam zavzemali vodilne položaje. Seveda bodo tam kmetijski poklici

na prvem mestu, kar za njimi kmetijsko-obrtni, ki bodo vsakemu fantu in dekletu za vse življenje nudili največje možnosti. Napredovali bodo tam ljudje po možnosti, podprlo in pospeševalo se bo pa začetnike.

O vsem tem je treba razmišljati, kadar se lotimo izbiranja poklica, pa naj si gre za nas same ali za naše otroke, ki jim hočemo ustvariti in pomagati v življenju in do koristnega dela. Izbira poklica zahteva, da se izogibamo poklicev, ki so konjunktturnega značaja in silijo, da se prej ali pozneje mora iste menjati, ako ni več konjunktura. Odločati se je za poklice, ki bodo v ospredju, ko Nemčija zmagovito konča sedanjo vojno, in ti poklici so in bodo na podeželju.

GOSPODARSKE VESTI

× Italijansko-bolgarski trgovski stiki. Nedavno sklenjena trgovska pogodba med Italijo in Bolgarijo je dala podlago, da se med Sofijo in Bredo vršijo pogajanja o potrebnih transportnih sredstvih, nadalje pogajanja o ureditvi neke kemične tovarne v Varni, ki jo misli financirati skupina Montecatini ter ureditev tovarn za stanično volno in umetna vlakna.

× Srbija poveča nasade oljarij. Za leto 1943. je v Srbiji odrejeno, da se na 31 tisoč hektarjih zemlje goji sončnice. Hlirati se mora njive koruze na obrobju nasajati z istimi rastlinami, kar bo zopet dalo 17.500 hektarjev več oljarij. Semena se bodo izdala preko sredinice z istočasno vladno odredbo o poznejši oddaji sončničnega semena po žetvi. Ploškev, na kateri bodo gojili sojo, je odmerjena na 8000 hektarjev. Ker se soja sadi nekoliko pozneje, jo bodo gojili bolj v ozemlju, ki je izpostavljeno poplavam.

× Madžarska pospešuje gojitev gosonic-sviloprejk. V to svrhu je parlament v svojem novem kritju določil 180 tisoč pengov. Letos je na Madžarskem žetev kokonov dala 500.000 kg. Težnja gre za tem, da se ta pridelek prihodnje leto zviša na 800.000 kg. Industrija svile je na Madžarskem, kakor tudi v ostalih jugovzhodnih državah pomembna. V treh predilnicah svile zaposlujejo 1200 delavcev.

× Kanada je imela rekordno pšenično žetev. Po poročilih lista »Financial Times« iz Ottawae, so v tekočem letu v Kanadi našli 16,9 milijonov ton pšenice. Lansoletni pridelek je bil za polovico manjši. Tudi ostale žitarice so lepo uspeli. Pridelek ovsa znaša 18,1 milijonov, ječmena 6,9 milijonov rži in 4,2 milijona ton lanenega semena.

× O gojitvi bombaževca. Lani je prišlo na ameriškem kontinentu do pomanjkanja delavcev za bombaževca nasade. Visoke plače v oboroževalni industriji so zvalile delavce v tovarne, tako da si posebno v Zedinjenih državah delajo skrbni, kako bo drugo leto s pridelovanjem bombaža radi pomanjkanja delovnih sil. Ker je mnogo moških odšlo tudi v vojaško službo in da bi se kmetijstvo zamoglo držati na sedanji višini, pričakujejo zvišanje plač in med vsem delavcem in uslužbencem kmetijstva. — Japonska si na vse načine prizadeva, da bi nasade bombaža na Filipinih, v Tajlandu in v Burmi povečala, ker so klimatične razmere za to ugodne. — Tudi romunski pridelek bombaža je letos zadovoljiv. Na 53.000 hektarjih zemlje so ga pridelali 5 tisoč ton. Za prihodnje leto nameravajo bombaževa polja povečati na sto tisoč hektarjev.

UMNI KMETOVALEC

Zimska sečnja lesa

Naša spodnještajerska dežela je na gozdovih zelo bogata, saj pokrivajo nad polovico njene celotne površine. Zato je pri naših kmetijskih gozdih, in dohodek, ki ga daje, vreden gospodarski činitelj.

Žal je neizpodbitno dejstvo, da o urejenem, načrtnem gozdnem gospodarstvu lahko govorimo le pri naših veleposestvih in graščinah; večina naših kmetov pa »gospodari« z gozdom le v toliko, da seka v njem les — več ali manj, kakor pač primora gospodarja potreba. Gozdovi kmetov, ki jim — bodisi vsled nesreč, bodisi vsled nezmožnosti ali pa zapravljivosti — trda prede, se zato nenusmiljeno puščajo, dokler je najti v njih kakšno drevo. Na drugi strani pa je res, da mnogi kmečki gospodarji, ki hočejo veljati kot varčni, svoje gozdove čez mero čuvajo pred sekiro, kar ni niti razumno, niti varčno. Posebno, če pomislimo, da prevladuje v naših spodnještajerskih gozdovih iglast les, ki v povprečno dobrih tleh pri 60 do 70 letih docela dozori, nam postane jasno, da so gozdovi »mogočnih« stoletnih smrek in jelk sicer dokaz gospodarjeve varčnosti, ne pa razumne previdnosti.

Prav tako malo kot na pravilno starost dreves, se naši kmečki gospodarji pri sečnji ozirajo na pravi letni čas. Pa tudi o pravilnem spravljanju posekanega lesa ter o merjenju in načinu uporabe nima velik del naših kmečkih gospodarjev nobenih jasnih pojmov.

Že pred skoraj letom dni smo zato objavili navodila za sečnjo, spravljanje in uporabo lesa, glede na nove oblastvene predpise. V sledečih odstavkih pa se želimo razgovoriti z našimi gospodarji o teh vprašanih iz strokovnega stališča. Prepričani smo namreč, da se naši kmetje radi oprimejo bolj pravilnega načina pri svojem delu in gospodarstvu, ako jih le kdo nanj opozori in jim dokaže, da je tako bolj prav.

1. Na kakšne okoliščine se je ozirati pri izbiri načina sečnje lesa.

Preudaren kmet ne sme (ne mislimo tu na samo tozadevne prepovedi s strani oblastev!) sekati gozdov, kakor bi ga bila volja, marveč se mora ozirati na nešteto okoliščin, ki jih je treba poznati in spoštovati.

Vemo iz zgodovine, da so postale cele dežele puštinje, ker so gozdove brezobzirno in breznačrtno izsekavali (Kras, predeli Severne Amerike itd.). Gozdovi namreč branijo pokrajino pred prehudimi vetrovi, korenine gozdnega drevja držijo v strmih legah prst, da je voda ob nalivih ne odnese. Listje gozdnega drevja vpije vodo ob deževju in ob taljenju snega ter tako varuje pokrajino pred poplavammi hudournikov, kakor tudi pred sušo ob času, ko daljši čas ne dežuje.

Pa ne samo to! Mnogokateri kmet je že imel namen, spremeniti svoj gozd v njivo ali travnik, pa je zato posekal gozd »na golo«. Toda, čim so drevesne korenine strohnele, so zemljišče začeli trgati plazovi ter ga spremenili v za dolga desetletja nerodoviten svet.

Iz navedenih razlogov naj vsak kmečki gospodar dobro previdari, preden zaprosi za dovoljenje, posekati kakšno gozdno parcelo »na golo«. Predvsem naj se ozira na posledice, ki jih je tako sekanje rodilo

pri sosedih, ki so se že poslužili tega načina sečnje. V strmih legah je sekanje na golo še posebno nevarno, ker sneg in snežni plazovi v mnogih okoliščinah sproti uničijo morebitne namozasejane ali zasažene mlade gozdne nasade. (Delno lahko obvarujemo poznejše mlade nasade pred uničenjem po sneženih plazovih, ako puščamo pri sekanju v strmih legah visoke šture.)

Mnogokrat pa je vendarle umestno, včasih celo neizogibno potrebno, da posekamo gozd na golo. Predvsem, ako je drevice isti vrste in enake starosti ter nasad za sečnjo dovolj dozorel. Enako tudi v primeru, če imamo mešan gozd, sestojč iz malovrednih drevesnih vrst, ki ga hočemo spremeniti v čist nasad boljše drevesne vrste. Končno nas v mnogih primerih prisili tudi pojava gozdnih škodljivcev, predvsem lubadarja pri iglavcih, da posekamo gozd nemudoma na golo.

Glavna prednost sečnje na golo je v tem, da nam ni treba pri podiranju paziti, da ne bi poškodovali sosednjih dreves, in ker je tudi odvoz mnogo lažji.

Gospodarji pa, ki imajo le manjše gozdne površine, na katerih raste drevje raznih starosti in morda tudi raznih drevesnih vrst pomešano, se morejo in morajo posluževati le takozvane »prebiralne sečnje« lesa, to se pravi, sekajo v svojem gozdu vedno le najbolj dozorela in najbolj na tesnem rastoča drevesa, oziroma drevesa, ki s prekošato krono ovirajo razvoj mlade podrasti.

Mnogi gospodarji pa ravno docela narobe: Ker so pota v gozdovih slaba, včasih docela neuporabna, ali jih sploh ni, sekajo vedno le na mestih, od koder se da les še najlažje odpeljati; v težko dostopnih krajih pa les puščajo rasti in se debeliti, tako da bo debela pozneje še težje izpeljati. Pameten gospodar pa poseka na težko dostopnih mestih les, preden se preveč zdebeli, in pušča starejša drevesa na mestih, kjer odvoz tudi debelih hlodov ne dela težav.

2. V kakšni starosti se najbolj izplača drevo posekati?

To je odvisno od drevesne vrste, od kraja, kjer raste in od potreb trga.

V splošnem velja predvsem za iglasto drevje, za smreko, jelko, macesen in bor pravilo, da jih je treba posekati tem preje, čim je drevje zrastle. V nižjih legah in na dobri zemlji rastoče iglasto drevje namreč ne napravlja trpežnega lesa in začne rado v stržena trohneti, čim se nekaj bolj odebeli. Zato je iglasto drevje v dolinskih gozdovih dozorelo že s 40 do 50 leti in ga je najpametneje v tej starosti posekati. Narobe pa pridobivajo iglavci, predvsem pa macesen, v višjih legah le počasi na debeleini in pravinu, da je gorski les »gostoleten«, ker so namreč »letnice«, ki kažejo, za koliko se je deblo v enem letu odebelilo, pri gorskem drevju prav goste. V čimvišji legi in na čimbolj pustih tleh je torej iglasto drevo zrastle, temvišje se pomakne starost, ko se posekati drevo najbolj izplača.

Pri listnatem drevju se je ozirati predvsem na možnost odvoza. Rukev je pametno pustiti, da se razraste v mogočna drevesa, le tam, kjer lahko hlode uporabimo za napravo furnirjev, desk itd. Če pa moramo drevesa na mestu razcepiti

v drva, ali če je celo edinole nepravda oglja mogoča, je veliko bolj gospodarsko, posekati že mlajše drevje.

Edino pri hrastu raste v vsakem primeru vrednost obnem s starostjo. Hrastove doge je namreč mogoče tudi na mestu naklati in posušiti.

3. Zakaj, katere drevesne vrste in v kakšne namene bomo sekali les pozimi?

Najprej se vprašajmo, kakšna je sploh razlika med pozimi in med poleti posekanim lesom?

V času rasti, torej spomladi in poleti, se pretakajo po drevesnem deblu v vodi raztopljene snovi, ki so jih korenine narskale iz zemlje, navzgor k listom, nasprotno pa oddajajo drevesni listi druge hranilne snovi, ki so jih pridobili iz vdihanega zraka — kajti tudi drevje diha s svojim listjem enako kot človek s pljuči — navzdol h koreninam. Medtem, ko se dvigajo sokovi iz korenin bolj v notranjost debla, tečejo sokovi iz listov h koreninam tik pod kožo ali lubjem dreves. V vsakdanjem življenju pravimo temu pojavu, da je drevje »muževnato«.

Če posekamo drevo ob tem času, se les zelo osuši, kajti voda izhlapi iz njega. Ker se les pri sušenju krči, tak les navadno tudi rad poka in se zvija. Lubje odstopi samo od sebe in hitro strohni. Sokovi, ki so v deblu ostali, povzročijo, da les dobi umazano temno barvo. Posebno ob času muževnosti posekan borov les rad »pomodri«. In ker v času muževnosti posekan les vsebuje mnogo praznega, votlega prostora, je posušen zelo lahek in izredno pohlepno vpija vsako vlago. Prime se ga torej rada in trdno vsaka barva in vleze se vanj vsak sok. Iz istega vzroka pa tudi na vlagi hitro strohni.

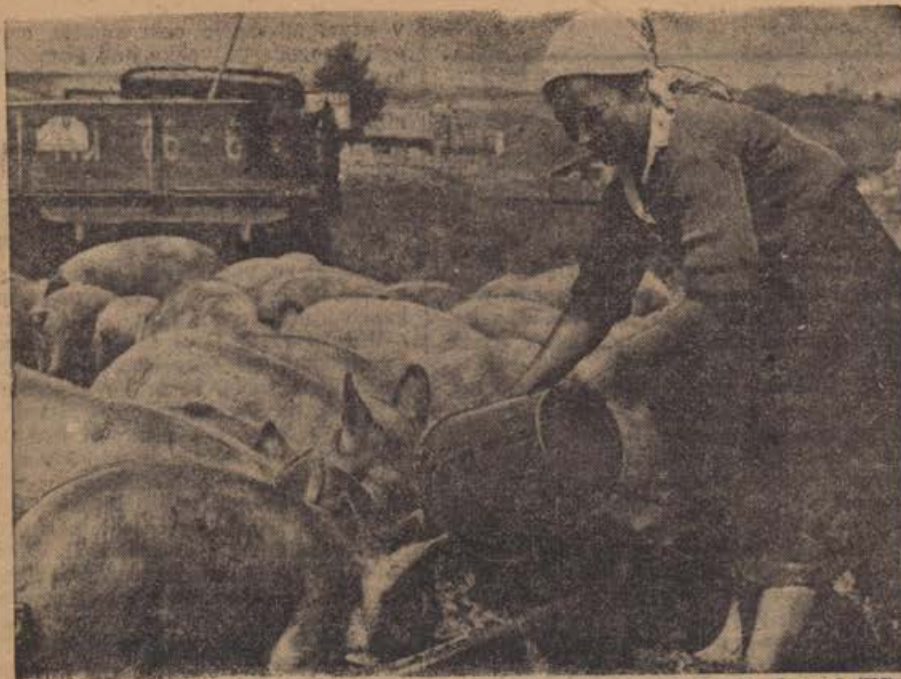
Nasprotno pa je les, ki je bil posekan v zimskem času, pred nastopom muževnosti, veliko bolj trpežen, to je odporen nasproti trohnenju in spremembam vsled menjavanja zračne vlažnosti in toplote. Les v zimskem času namreč ne vsebuje pretakajočih se sladkorih sokov, ki predvsem povzročajo hitro kvarjenje lesa. Namesto s sokom so lesne votlinice napolnjene s smolnatimi snovmi, ki povečujejo trpežnost in odpornost lesa. Vprav te snovi so tudi vzrok, da se pozimi posekan les ne osuši tako močno, da ostane težil, da pa tudi vplivom zračne vlage ni tako podvržen, kot poleti sekani les.

Iz navedenih lastnosti izvajamo sledeče pravilo:

Vsak les, ki bo, bodisi kot deblo, ali kot obtesan tram, ali pa v obliki desk izpostavljen vplivom zraka in zračne vlage, mora biti posekan v času, ko ni muževn. Ta čas je v dolinah krajši, v visokih legah pa daljši. Vsekakor je najboljši čas za sekanje takega lesa v mesecih decembra in januarja. Upoštevati je treba, da so začne pretakanje sokov v deblu že mnogo prej, kot pa začne drevo zeleneti.

V času muževnosti pa sekamo les, ki naj bi se kar moč osušil, bodisi, da s tem olajšamo prevoz (n. pr. jamski les), ali zato, da raje gori (les za drva, les za oglje). Tudi les za podvodne in podzemeljske dele stavb sekamo v času muževnosti ter ga takoj uporabimo, kajti tak les je, ako je vedno v stiku z vodo, najbolj trpežen, ker najbolje vpija vodo vase. Na zraku pa hitro strohni zato, ker vodo enako hitro tudi izhlapeva.

Razlika v kakovosti in svojstvih med pozimi in med poleti posekanim lesom je pri gorskem lesu manj očitna kot pri v dolini rastočem. Po dolgih ovinkih smo tako končno vendarle prišli na naš cilj.

Grossé (Wb.).

Schwefelwässerung in der Ukraine.

ki je bil. našim kmečkim gospodarjem dokazati, da ravnao nepravilno, ker sekajo izvečne vsi drva zdajle v decembru, stavbeni les in hlode za na žago pa spomladi, ker jih je takrat najlažje obeliti lubja in ker je v muževnosti posekan les lahek za nalaganje in za vožnjo. Vsled takega ravnanja se po eni strani drva mnogo počasneje in mnogo manj osušijo, kot bi bilo prav, po drugi strani pa nam predčasno strohnijo framovi, poka in se vega pohištvo, se delajo špranje v podih in stropih — vse zato, ker les ni bil ob pravem času posekan!

Pameten gospodar bo torej zdajle v decembru in januarju posekal ves les, kar ga potrebuje za stavbe in za jeske. Drva bo sekal na spomlad, tik pred zelenitvijo, ko je dreve že muževno. Sele v maju in juniju pa bo sekal jamski les, rodnice za v hlevske staje, cevi za vodovode itd. Pri zimskem sekanju napravimo tudi manj škode na mladih drevesih.

4. Kako sekamo?

Posekati drevo ni tako enostavno, kot si predstavlja v tem poslu neizkušen človek. Seveda, če je drevo še mlado in premer debela ne presega 20 cm, ne potrebujemo pri tem drugega, kot sekirjo, v katero drevo najprej zasekamo na strani, kamor naj pade, nato pa sekamo od druge strani do konca. Toda pri podiranju večjih dreves je treba znati oceniti, v katero smer teži drevesna krošnja, kam je treba usmeriti padec drevesa, da bo najmanj škode in da se ne obei na drugo dreve; treba je upoštevati smer in moč vetra; treba je znati prilagoditi žago vrsti lesa; vedeti je treba, kjer in koliko bomo drevo zasekali, v kakšnem naklonu mora teči žaga, koliko in kdaj smemo zabiti zagvozde in še mnogo drugega. ... Mnogo ljudi je že našlo smrt pri podiranju dreva, še več jih je pohabljenih — vse to zato, ker niso bili pri tem poslu dovolj previdni in dovolj previdni. Ne puščajmo torej otrok, žensk in v sekanju dreva neizkušenih ljudi samih v gozd! Vedno mora biti navzoč pri sekanju vsaj en izkušen človek, ki naj pazi tudi na druge!

To opozorilo je posebno važno v sedanjem času, ko na naših kmetijah že manjka moških delovnih moči, pa si je treba pomagati z otroci in ženskami tudi pri podiranju lesa.

Po možnosti podirajmo v brežnih legah dreve na zgornjo stran, ker pade v tem primeru drevo z manjšo silo, poškoduje manj mladih dreves, pa tudi odvoz posekanega lesa je lažji, ako jih podiramo na gornjo stran.

Vendar je v strmih legah pri takem podiranju nevarnost, da se drevo bodisi utrga in pade nepričakovano navzdol, ali pa, da se pri padcu podrsa. V obeh primerih je nevarnost nesreče velika.

V zelo strmih legah puščamo pri sekanju drevja razmeroma visoke šore, in to iz več vzrokov. Prvič preprečujejo štiri nastanek snežnih plazov, ki sicer ru-

Weltbild.

Eine Bauersfrau mit ihrem jüngsten.

vajo in lomijo mlada drevesa. Nadalje je v strmih legah najboljša, posajati mlade sadike vprav tik štorov, ob katerih najdemo zavetje. In ko štor strohni, nudi mlademu drevescu ta sprstenina najboljšo hrano.

V položnih legah pa sekamo dreve kar najbolj tik pri tleh, ker je škoda lesa, kajti debela so spodaj najdebelejša in če posekamo sto dreves, vsako 10 cm previsoko od tal, smo s tem zavržli 10 m dolg hlod s takim premerom, kolikoršnega ima povprečen štor. Če imajo štori povprečno samo 40 cm premera, znaša izguba pri 100 drevesih najmanj 2,5 kubičnih metrov lesa.

Kjer pa nameravamo gozd »skrčiti«, to je spremeniti zemljišče v travnik ali njivo, je najbolje, podirati dreve s štorom vred, namesto da bi imeli pozneje še enkrat delo z rvanjem štorov. Za podiranje hkrati s štorom pa je treba več časa, več ljudi in več orodja: predvsem »vint« in verig. (Seveda je potrebno za krčenje gozda tozadevno dovoljenje pristojnega »Forstamta«!)

MALE VESTI

* Führer je podelil Italijanskemu maršalu Ettore Bastico, guvernerju Libije, za vzgledno sodelovanje z nemško-italijansko okopno armado odlikovanje »Deutsches Kreuz in Gold«, t. j. Nemški križ v zlatu.

* Veliko zborovanje spodnještajerskega uradništva. Organizacija Steirischer Heimatbund priredi v nedeljo, dne 13. decembra 1942 v Marburg-u, v lastni dvorani, veliko zborovanje za vse uradništvo Spodnje Štajerske. Začetek je ob 10. uri in bo govor Bundesführer-ja tvoril glavni predmet dnevnega reda.

* O priznanju vrtnarskih učnih mojstrov na Spodnjem Štajerskem. Določila Reichsnährstand-a za praktično izobrazbo v vrtnarstvu zahtevajo predpogoji, da so za učenje vrtnarskih vajencev poklicani samo tisti vrtnarji, ki jih Landesbauernschaft prizna za Gärtnerlehmeister-je ali vrtnarske učne mojstre. Da se v novih pokrajinah Spodnje Štajerske in Gorenjske podeli vrtnarskim podjetnikom taka dovolila in da se ustvari učne mojstre, se poziva vse v poštev prihajajoče vrtnarje, da se v to svrhu prijavijo na naslov Landesbauernschaft Steiermark, Graz, Jakominiplatz 12.

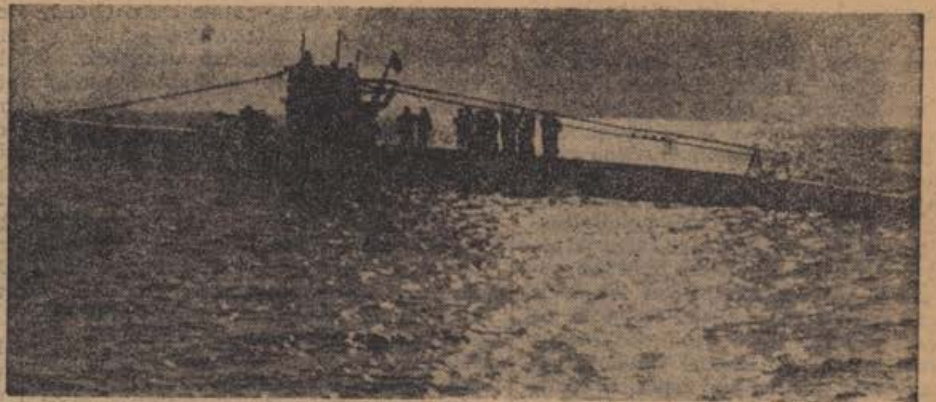
* Dan Barbare so v spodnještajerskih revirjih proslavili naši rudarji na tradicionalen način. V Wöllan-u, Tüffer-ju in Buchberg-u so v čednih rudarskih uniformah obiskali pokopališča pokojnih rudarskih tovarišev ter se jih spominjali. Obratovodje so povsod govorili delovnim posadam, rudarske godbe so praznik olepsale, razpoloženje je pa dvignila izročitev pohvalnih diplom in daril zaslužnim delavcem, objavo novih plačilnih tarifov, ki veljajo po 1. decembru, je pa gledati kot darilo za rudarski praznik Barbare.

* Trojčki so se rodili v rodbini delavca Johann Krainz-a v Strockenhammer-ju bei Chll. Fantek in dve punčki ter mati so vsi zdravi. Frauenschaft in pomožna akcija »Mutter und Kind« so se lepo zavzeli za rodbino, ki je hipoma narasla od šest na devet glav.

* Steinhardt zopet na potovanju v Ankaru. Severoameriški veleposlanik pri turški vladi, Steinhardt, je prispel v Kairo, odkoder bo z letalom odpoval v Ankaru.

* **Dr. Goebbels o naši nepremagljivosti.** Reichsminister dr. Goebbels je v svojstvu Gauleiter-ja mesta Berlin, v Berlin-u, v Sportpalast-u govoril svojim funkcionarjem in sodelavcem o trenutnem političnem in vojaškem položaju Nemčije. Iz njegovega govora posnemamo: »Da si predočimo razliko v situaciji med danes in septembrom 1939, zadostuje pomisliti, da smo takrat stali okrog Saarbrücken-a v boju, medtem ko se danes naše zmogovite čete nahajajo na vzhodu, kjer so rodovitne njive, iz katerih naše vojno vodstvo črpa živila in surovine bogate Ukrajine. Če se sovražnik zanaša na to, da nas oddaljene in razširjene fronte slabijo, se bo še lahko prepričal, da smo kljub razširjenju prostorov na znotraj vedno močnejši in trdnjši. Kar se pa tiče vojaških izgledov, smo neovrgljivo prepričani, da bo na vzhodu naš boljši človek, naše boljše vodstvo ter naš boljši svetovni nazor zmagal, kakor je to že od nekdaj bilo v zgodovini. Angleži, ki so doslej bili vajeni samo udarce knjižiti, so v zadnjem času mislili, da jim že sveti na obzorju luč ter so nekoliko prezgodaj proslavljali ofenzivne uspehe proti Rommel-u. Tudi pri čisto treznem presojanju položaja si Angleži danes, ker se razvoj front še pravzaprav ni izvršil, ne morejo lastiti kakšno prostorno-politično pridobitev, ki bi njihovemu vojnemu vodstvu nudila kakšno odločilno prednost. Če imajo Angleži in Amerikanci namen, da nekeje v Evropi otvorijo drugo fronto, potem je nejasno, zakaj se poslužujejo velikih ovinkov iz Amerike preko Anglije v Afriko. Saj je menda pot preko Dover-ja v Calais ali celo v Dieppe veliko bližja. Z uspehi pri zasedbi Francoske Severne Afrike se pač ne morejo mnogo ponašati. Vse skupaj jim je uspelo po političnih intrigah in ne menda z močjo njihovega orožja. Anglija, katere usoda visi danes, kakor je bil slučaj tudi v svetovni vojni, na tanki svileni niti, skuša sedaj z izmišljotinami, s pačenjem in povečanjem stvarnosti begati nemško ljudstvo. Ti bedasti poskusi, ki so nekoč učinkovali, se bodo pa sedaj na treh komponentih, ki jamčijo za nepremagljivost Nemčije, razbili in sicer: na nacionalsocialističnem vodstvu, na istotako vzgojenem oficirskem koru in vojaštvu ter na nezlomljivi sili širokih ljudskih plasti. Nikdar še ni bilo zaupanje v Führer-ja tako veliko kakor je danes. Kakor je domovina složna, da ostane žilava in trda, tako tudi oborožena sila pred sovražnikom ne bo odstopila. Fronta in domovina se bočeta tudi danes držati ponosnih misli nekega nemškega modroslovca, ki je rekel: »Hvaljeno naj bo, kar utrjuje!«

* **Višek nemške tehnike v gradnji kmetijskih strojev.** Na Madžarskem, ki je znana po svojem kmetijstvu, je posebno v nižje ležečih ravninah najti zemljo, ki vsebuje sodo, globlje se pa nahaja zopet rodna zemlja. Sedaj so, da bi take ploskve lahko izkoriščali za njive, v komitatu Bekes prvič napravili poskus z nekimi velikanskim, čisto svojevrstnim, v Nemčiji izdelanim strojem, ki je v stanju, zemljo preorati oziroma obrniti do štirih metrov globoko. To se zgodi seveda v enem samem delovnem procesu in sicer na dveh hektarjih v enem dnevu. Na ta način se notranjo zemeljsko plast obrne navzgor in hkrati razdrobi. To delo, ki ga možemo kmetijstvo še veliko ne pozna, se je baje imenitno obneslo in je Madžarska takoj naročila v Nemčiji še nadaljnjih deset takih kmetijskih strojev.

PK.-Aufnahme: Kriegsberichter Vater (Wb.)

Nach hartem Einsatz.
Ein von siegreicher Feindfahrt heimkehrendes U-Boot.

* **Nemški strmoglavec so strah in trepet ameriških vojakov.** Poveljnik ameriških čet v Francoski Severni Afriki je bil prisljen izdati povelje, ki naj pomiri in potolaži vojake, ki so pred napadi nemških bombnikov tipa Stuka izgubili razsodnost in pamet ter povzročali pravcato paniko. V dotičnem povelju je omenjal razne dogodke, ki se ne smejo več ponoviti, ker so »nevojaški« in lahko povzročajo »paniko«. Ameriški vojak ni potoval čez ocean, da bi sedaj stal pod uplivom nemškega »fabrikata«. Najboljše sredstvo za obrambo pred Stuka-letali je, vreči se ravno na tla ali pa v kakšno globino. — Pričujoče povelje pove vse. Amerikanci, ki niso vajeni bojevanja in tudi ne kdo ve kaki vojaki, so pri prvih napadih nemških letal iz zraka izgubili živce ter bili zanič. Sama angleška propaganda priznava, da so ameriški vojaki v Tunisu mladi in neizkušeni in da bo treba na tuniško fronto postaviti Kanadce, ki so pri Dieppe-ju že doživeli svoj ognjeni krst, ker so že slišali in videli kako žvižgajo in eksplodirajo nemške krogle in bombe.

* **Pravična kazen za umor v Edlingenu.** Pred nekaj tedni so našli na cesti Trojane—Edlingen mrtvo truplo samske Amalie Toplak iz Neutal-a, Kreis Edlingen. Na mestu umora so našli razbitine neke, pumpe za kolo. Očividno je bila Toplak-ova umorjena s pumpo. Zandarmeriji je uspelo dva dni pozneje izslediti 24letnega Johanna Aschtschin-a iz Runderd-a kot osumljenca ter ga identificirati kot morilca. Pod pritiskom dokazov je Aschtschin priznal, da je izvalil Toplakovo, ki je bila z njim v drugem stanju, v gozd, kjer jo je ubil s pumpo. Die Strafabteilung beim Kommandeur der Sicherheitspolizei und des SD in der Untersteiermark je obsodila Aschtschina na smrt. Aschtschin je bil 24. novembra v Marburg-u usmrčen.

* **Osem let ječe za poslušanje inozemskih radio-postaj.** Pred Strafabteilung beim Kommandeur der Sicherheitspolizei und des SD in der Untersteiermark se je zagovarjal te dni 39letni Michael Jager iz Anderburg-a radi poslušanja inozemskih radio-postaj. Čeprav je vedel, da je to zabranjeno, je stalno poslušal ter to, kar je slišal, razširjal med druge ljudi. Jager je bil obsojen na 8 let težke ječe.

* **Marcel Sauvage je bil ustreljen.** Znan francoski pisatelj in časnikar Marcel Sauvage je bil na povelje ameriških oblasti v Alžiru ustreljen. Nem žid je baje imenovanega ovdal kot prijatelja maršala Petaina in nasprotnika okupa-

cije Francoske Severne Afrike. Z isto utemeljitvijo je bilo ustreljenih še devet drugih francoskih novinarjev. Pariški listi zahtevajo kot represalijo aretacijo židov, Amerikancev in Angležev v Franciji.

* **Zvišani živilski obroki v Srbiji.** Dnevni obrok kruha za osebo v Srbiji je bil po najnovejši odredbi zvišan za 30 odstotkov. Tudi obrok mesa je bil zvišan.

* **Kurjenje vlakov v Švici.** Švicarska železniška uprava je izdala odredbo, po kateri se kurijo železniški vlaki šele tedaj, ako znaša zimska temperatura —10 stopinj. Temperatura v vagonih pa ne sme prekašati 14 stopinj toplote.

* **Ultimatum za samce v Bolgariji.** Bolgarska vlada je odredila, da se morajo vsi samci s srednješolsko izobrazbo do 27. leta starosti, prav tako pa vsi samski možje z visokošolsko izobrazbo do 30. leta starosti v teku poldruga leta poročiti. Kdor tega ne bi storil, bo odpušen iz službe. Po istem zakonu bodo družine s številčno dečo deležne raznih ugodnosti. Matere z mnogimi otroci bodo nosile vidno odlikovanje. Zakonski pari brez otrok bodo pa še bolj obdavčeni kot doslej. Tudi vdove se bodo morale po preteku določene dobe ponovno poročiti.

* **V Ameriki »pogrešajo« 42.000 vojakov.** Predsednik ameriškega mornariškega odbora v senatu, Walsh, je te dni izjavil, da pogrešajo 42.635 vojakov in mornarjev. Večina je po mnenju imenovanega senatorja ujeta.

* **V Madridu so aretirali komunistične morilce.** Madridska policija je istaknila v predmestju Chamartine neko zakotno gostilno ter je aretirala vse lastnike in solastnike, in sicer pet oseb. Eden izmed zločincev je bil za časa španske meščanske vojne oficir Rdeče milice ter je osebno ustrelil več nacionalno mislečih španjolcev. Storitci so bili izročeni vojaškemu sodišču, ki jih bo v najkrajšem času obsodilo.

* **Še sablje morajo oddati za staro železje.** Pomanjkanje železa v Severni Ameriki je tako veliko, da je mornariški minister Knox pozval mornariške oficirje, naj oddajo za staro železje svoje — sablje...

* **Nov glavni ravnatelj splošne varnosti na Hrvaškem.** Ni še dolgo tega, ko je poglavnik dr. Ante Pavelić imenoval zagrebškega odvetnika dr. Ludovika Zimmermann-a za glavnega ravnatelja javne varnosti. Sedaj je poglavnik imenovanega razrešil dolžnosti ter na njegovo mesto imenoval dosedanjega ravnatelja monopolne uprave, dr. Filipa Crvenkovića.

* Adolf Galland je najmlajši general na svetu. Nedavno je Führer imenoval generalmajorjem obersta Galland-a. Ta po letih najmlajši general na svetu, se je rodil dne 19. marca 1912 v Westerholt-u, Kreis Recklinghausen v Westfalen-u, kjer je v Buer-ju obiskoval humanistično gimnazijo. Maturiral je leta 1932. Dve leti pozneje je bil že vojak v 10. infanterijskem regimentu. Leta 1935, je bil leutnant ter je prešel v letalstvo, kjer je pokazal izredne zmožnosti ter izrednim potom postal Staffelkapitän. Kot tak se je udeležil vojne zoper Poljsko ter je že na 13. dan sedanje vojne dobil odlikovanje Eisernes Kreuz II. Klasse. Odlikoval se je nadalje v operacijah zoper Francijo ter postal zopet izredno hitro major. Septembra 1940 je dobil Ritterkreuz. Dne 25. septembra istega leta je za zasluge, ki si jih je iztekel s sestrelitvijo 40 sovražnih letal, dobil hrastov list k vitežkemu križcu. Čez mesec dni je število njegovih sestreljenih nasprotnikov doseglo 50. V priznanje ga je Führer imenoval v rang Oberst-a. Vznani Churchill-ovi »Non-Stop-ofenzivi« je njegova zračna eskadra sestrelila 26 sovražnih letal in sicer v nekaj urah. On sam je dotični dan uničil svojega 67., 68. in 69. zračnega nasprotnika. Za to junaško delo mu je Führer kot prvemu oficirju podelil najvišje nemško odlikovanje za hrabrost: Das Ritterkreuz mit Eichenlaub, Schwertern und Brillanten. Do dotičnega dne je Galland osebno premagal 94 sovražnih letal. Po smrti Werner Mölders-a je Galland postal Inspektor der Jagdflieger, to je, nadzornik celotnega nemškega lovskega letalstva. Od tedaj stoji Galland v najožji zvezi z Reichsmarschall-om, kjer se seveda tudi uveljavlja in ga je Führer imenoval generalom.

* Iz ameriških zračnih transportnikov ne bo nič. Ameriški časopis »Liberty« prinaša članek na podlagi izjav, ki so jih podali razni ameriški letalski oficirji. Iz istega posnemamo nekaj zanimivih podatkov, ki bodo zanimali vse, ki so zasledovali napovedi ameriških zračnih strokovnjakov o zračnih transportnikih, v katerih bodo v velikem obsegu prevažali čete in vojni material preko oceanov. »Liberty« piše med drugim: »Na papirju so skonstruirali velikanske bombnike, ki bi lahko nosili 25 ton bomb ter preleteli v eni sapi 10 tisoč kilometrov brez prestantka. Med papirnatimi načrti in stvarnostjo je pa seveda velika razlika. Že sedaj je ugotovljeno, da je kapaciteta ameriških bombnikov približno 40 odstotkov manjša od zamišljene. Razen tega bi toliko hvalisani fantastični bombniki in letala bodočnosti sovražniku nudili ogromne cilje. Taka velikanska letala bi morala nositi tudi tako veliko količino bencina seboj, da bi jih tudi to oviralo v brzini. Dvig v nevidne višine, bi jim pa seveda tudi oteževal ciljanje pri bombardiranju. Upi na transportno zračno letalstvo se bodo pač morali pokopati. Takozvana »Clippers«-transportna letala, o katerih je propaganda govorila, da služijo za prevoze do 89 mož, transportirajo v resnici samo 30 vojakov. Če gre za vojake v popolni vojni opremi, pa samo 20 mož. Za dograditev takega zračnega transportnega letalstva, ki bi zadostovalo za prevoz čet in vojnega materiala za kakšno večjo akcijo, bi Zedinjene države potrebovale 5 let. Vsaka zamisel, da bi se brez vojne mornarice in sicer samo z bombardiranjem iz zraka in z zračnim prevozom čet in materiala premagalo

nasprotnika, je in bo ostala samo domišljija.

* 20 ljudi pri živem telesu zgorelo. V Pernambuco je zgorel nek avtobus sredi vožnje. 20 potnikov je zgorelo pri živem telesu. Šest oseb je zadobilo težke opekline.

* Švicarsko časopisje v službi angleško-ameriške propagande. Akoravno je Švica v tej vojni nevtralna in je po švicarskih zakonih do neke meje časopisju omogočeno, da lahko iznaša svoja mnenja, je skrbnemu opazovalcu in zasledovalcu, ki zna tudi med vrstami čitati in presojeti, na prvi pogled jasno, da je švicarski tisk v veliki meri v službi zavezniške propagande. Ne samo, da znajo uredniki nemška vojna poročila uvrščati tako, da padejo angleška in ameriška bolj v oči, so njihovi sestavki in članki pisani največkrat tako, da pridejo želje Angležev in Amerikancev bolj do izraza. Kdor pozna razmere v švicarskem tisku in mu je znano, da so pred dobrim letom še mnogi listi godrnjali o svojem slabem finančnem stanju, ki ga danes več ne omenjajo in tudi ne čutijo, ne bo težko uganiti, s kakšnim denarjem so se Angležem in Amerikancem naklonjeni listi sanirali. Dolarji in funti iz kreditov za ameriško in angleško vojno propagando delajo svoje čudeže v nevtralni Švici.

* To so »zavezniki!« Nasprotstva med Amerikanci in Angleži v Francoski Severni Afriki niso prijetna. Admiral Darlan je baje sestavil nekakšen kolonialni svet, ki pa sme kot državni namestnik čuvati samo interese Roosevelta, medtem, ko je general De Gaulle, kot zaščitnik Angležev, nekako bolj v ozadju. Iz položaja je razvidno, da Roosevelt ni voljan niti en drobec svojih zavojevanih pozicij deliti, tudi če se Angleži postavijo na glavo. Politične koristi iz zasedbe francoskih kolonij so za Angleže za enkrat samo teoretične. Slika je torej jasna. Med Amerikanci in Angleži, ki so se zvezali z Moskvo, da bi ugonobili Nemčijo, se vrši že dovolj otipljiv podzemni boj za doslej zasedene in morebitno še pridobljene pokrajine. Anglija se je v svoji stiski morala na milost in nemilost izročiti Zedinjenim državam, ki želijo po vojni pograbit velike dele donedavnega imperija Velike Britanije.

* Sir Stafford Cripps-ova degradacija. Kakor smo poročali, je Churchill nedavno odstavil znanega velikega prijatelja komunistov in politika Stafford Cripps-a, s položaja ministra vojnega kabineta ter ga postavil ministrom za produkcijo letal. Ves svet z Angleži vred ve, da je to za Cripps-a, ki je v vladi vedno igral ulogo namestnika in aspiranta za nasledstvo Winston Churchilla, ponižanje in delno odžaganje, ki ga tudi navidezno lepo postavljeno in javnosti objavljeno Churchillovo pismo, ki ga je pisal Cripps-u, ni moglo prikriti. S tem je Churchill z enim udarcem ubil dve muhi. Stike z zavezniškom v Krenlju, ki so doslej tekli preko Cripps-a in njegovih velikih simpatij do boljševoizma, je sedaj Churchill prevzel v svoje roke, hkrati je pa Crippsu podkopal uplivi, ki ga je ta imel v notranji politiki Anglije, kjer so komunisti z ozirom na zaveznitvo s Sovjetijo v Crippsu gledali nekakšnega svojega voditelja in bodočega šefa angleške vlade. Razlike v mnenju je povzročilo tudi vprašanje imperialne politike, predvsem glede Indije. Cripps je, kakor znano, po Churchillovem nalogu potoval v Indijo, kjer je indijski opoziciji obljubljaj in napovedal razne koncesije medtem ko je Churchill

sedaj v Indiji odredil ostrejši politični kurz, ki je pravzaprav edino možen, dokler traja vojna. Da je to Cripps-ovo potovanje stari llsjak Churchill skuhal v namenu, da se do neke meje iznebi in otrese svojega tekmeča, ne bo treba na drobno razlagati. Churchill je za preoblikovanje svoje vlade izbral ugoden trenutek, v času, ko so Angleži lahko knjžili nekoliko prvih vojni uspehov ter je sedaj triperesna deteljica Churchill-Eden-Morrison neomejen gospodar velikobritanske vladne politike.

* Alžir — glavno mesto Darlanove Francije. Admiral Darlan je preko radia v Maroku uradno objavil, da je proglasil mesto Alžir za glavno mesto Francije. On sam se označuje za visokega komisarja francoskega imperija, katerega pravno in stvarno vodstvo je on prevzel. Hkrati se smatra za vrhovnega poveljnika francoske mornarice, armade in letalstva. Pod ameriško kontrolo stoječi tisk v Alžiru, slavi Darlana kot ujedinitelja ter ga imenuje »simbolom francoske edinstva«.

* Finska proslavlja 25letnico osvoboditve. Dne 6. decembra so na Finskem proslavili 25letnico mirovne pogodbe, ki je sledila prvi svetovni vojni in po kateri je Finska dobila svojo samostojnost. Zanimivo je, da je Finska edina država, ki je nastala iz verzajskega sistema in še živi v obliki, kakor so jo uredili. Politična svoboda Finske je pa seveda velika starejša in sloni na večstoletni zgodovini. V času med 1809 in 1917 je ta svoboda bila zasedbo po Rusih prikrita. Finci so pod carsko vladavino svojim gospodarjem v Petersburg-u prizadevali marsikatero skrb. Že leta 1809, ko so morali ruskega carja priznati za svojega velikega kneza, so si Finci priborili velike avtonomije. Narodna zavest se pod tujo vladavino ni dala zatreti. Trd oreh je bila hrabremu finskemu narodu vojna leta 1839/40, ko so Sovjeti vdrl v Karelijo, kjer so končno po neverjetnih uspehih opustili nadaljnjo obrambo. Danes stoji ta mali, hraber narod ob strani Nemčije ter se pod vodstvom znanega junaka, maršala Mannerheim-a, bori za nadaljnji obstanek zoper Sovjetijo.

* Velika racija za komunisti v Sofiji. Preteklo soboto so imeli v Sofiji, glavnem mestu Bolgarije, izjemno stanje. Policija je razglasila že poprej, da ne sme nikdo zapustiti svoje hiše. Vzrok za ta ukrep je bila racija za komunisti. Trgovine so bile zaprte, prav tako tudi uradi. Promet in telefon sta bila za časa racije ukinjena. Zvečer ob 19. uri je bilo zopet normalno življenje. Prebivalstvo je vzorno podprlo policijo. Ob popolnem miru in redu so aretirali 500 komunistov, med njimi 50 znanih voditeljev te stranke.

* Španski komunisti kot prostovoljci ameriške armade. Amerikanci so v Francoski Severni Afriki zbrali 900 nekdanjih rdečih bojevnikov, ki so po zmagi generala Franca pobegnili v francoske kolonije ter jih sedaj uvrstili kot prostovoljce za boj proti silam osi. Izgleda, da gre za oddolžitve izza časa španske meščanske vojne. Takrat so namreč v Zedinjenih državah dajali raznim prostovoljcem potne liste in celo denar, da so mogli potovati v rdečo Španijo ter se boriti proti nacionalistom. Poznavalci razmer trdijo, da je na ta način stopilo kakih 7000 do 10.000 Amerikancev v boljševoiške legije v Španiji, ki so pa večinoma ostali na bojiščih.

* Zedinjene države obdelujejo Turčijo za vstop v vojno. Znani ameriški politik Willkie je nedavno podal izjavo, v kateri je naglasil, da bo bližnji vzhod in ozemlje okrog Turčije tisti prostor, kjer bodo zavezniški vojni dobili ali pa izgubili. Radi tega je zelo važno, da se USA-politika s tem ozemljem intenzivno bavi. Če se sedaj še upošteva, da ima poslanik Zedinjenih držav Severne Amerike v Ankaru, znani žid Steinhardt, razen svojega poslanstva, ki šteje ogromno število uradništva, organiziran in vpeljan se poseben urad za informacije, ki nosi naziv »Informations Bureau — American Embassy« z nad 50 uradnikov, si ne bo težko predstavljati, kako huda propaganda se v Turčiji podtalno in pod krinko diplomatske zaščite razvija za vstop Turčije v vojno na strani zaveznikov. — Zanimiv je seveda sledeči odgovor, ki ga je Willkie-ju nedavno na njegovo izjavo podal govornik ankarskega radia: »Gospod Willkie je našo državo v eni sapi imenoval z državami, ki jih Amerikanci smatrajo za bojišče, na katerem bo padla odločitev v sedanji vojni. Vsem tistim, ki mislijo, da našo deželo lahko na kakšen način potegnejo v vojni vrlinec, se mora najresneje povedati, da je Turčija zelo nevarno področje za take načrte. Dobro bi bilo, da se naša moč in odločnost ne bi podcenjevalo.«

* Beneš in njegova vlada. Kakor smo svoječasno pisali, je znani češki emigrant dr. Beneš, ki v Londonu predstavlja nekakšnega vodjo emigrantske vlade, nedavno izgubil tri svoje ministre. Kakor se je sedaj izvedelo, je za izpopolnitev svoje vlade brez države, brez naroda in brez oblasti, prav težko našel ljudi, ki bi mu šli v vlado. Končno se mu je vendar posrečilo, najti tri žide, ki se najdejo vedno tam, kjer se da kaj izveči. Tako je na primer za ministra domobranstva postavil žida Mozesa Singer-ja, medtem ko sta časopisni žid Stransky in še neki žid po imenu Feierabend dobila v Beneševi vladi druge visoke funkcije.

* Angleška propaganda pozna slabo fašistično Italijo. Nobena tajnost ni, da so si Angleži in Amerikanci stavili nalogo, da bi Italijo na nekakšen način zbili iz vrst sil osi ter se na ta način otrsli enega svojih nasprotnikov. Sredstva, ki se jih v to svrhu poslužuje angleška propaganda, so različna in mečejo na londonske in washingtonske apostole človeštva precej čudno luč. Ni še dolgo, ko je angleški radio prebivalce otoka Sicilije pozival, da pripravijo vstajo, kakor je izbruhnila na veliko noč leta 1282. In pri tej novi sicilijanski revoluciji naj pobijejo vse fašiste in pristaše politike sil osi. Ko bi Angleži poznali pravo razpoloženje Sicilijancev, ki so v celoti fašistično usmerjeni ter z dušo in telesom na strani svojega duce-ja in Nemčije, bi se tako otročjih propagandnih govorov ne posluževali. Če pa mislijo Angleži z bombardiranjem italijanskih mest, kjer padajo kot žrtve nedolžni otroci, žene in starčki, pridobiti italijanski narod, da bo zapustil svoje voditelje ter s sabotažo in revolucijami pomagal Angliji in Ameriki, potem so v tem pogledu v veliki zmoti. Italijanski narod bo ob strani Nemčije kljub žrtvam, ki jih zahteva vojna, vedno trdnejši in odpornejši ter bo kljuboval in se branil, dokler ne pride ura, ko bo končno tudi zmagal.

* Ameriški novinar o poveljnih vladnih načrtih Zedinjenih držav Severne Amerike. Ameriški politik in novinar Gerald W. Johnson je v USA-časopisu »Life«

Unsere wöchentliche Sprachcke

SEI NICHT GROB.!)

Doktor Werner war ein geschickter²⁾ Arzt,³⁾ aber manchmal⁴⁾ unhöflich,⁵⁾ ja grob gegen seine Kunden.⁶⁾ Eines Tages kam er von seinen Krankenbesuchen⁷⁾ heim, und in seinem Wartezimmer⁸⁾ saßen nahezu⁹⁾ dreißig¹⁰⁾ Personen. An der Tür¹¹⁾ des Vorzimmers holte ihn ein Mann ein, der schnell¹²⁾ hinter ihm die Treppe¹³⁾ heraufgekommen war und höflich¹⁴⁾ zu ihm sagte: »Bitte, Herr Doktor, nur einen Augenblicke.¹⁵⁾ Der Doktor rief¹⁶⁾ kurz: »Hier nicht, gehen Sie ins Wartezimmer! Der Mann bat¹⁷⁾ nochmals: »Nur einen Augenblick,¹⁸⁾ Herr Doktor! Der Arzt wurde nunmehr grob und sagte:¹⁹⁾ »Sie kennen²⁰⁾ die Regel²¹⁾ setzen²²⁾ Sie sich bis die Reihe²³⁾ an Sie kommt, sonst scheeren²⁴⁾ Sie sich zum Teufel!²⁵⁾ Der Mann setzte sich, las²⁶⁾ die Zeitung²⁷⁾ und besah²⁸⁾ die Bilder²⁹⁾ der Bücher, die auf dem Tische lagen.³⁰⁾ Nach zwei Stunden waren endlich³¹⁾ alle abgefertigt,³²⁾ die vor ihm dagewesen waren. Der Doktor winkte³³⁾ nun dem Mann, in sein Zimmer³⁴⁾ zu kommen und fragte:³⁵⁾ »Nun, Mann, jetzt sind Sie daran, was fehlt Ihnen!« Der andere erwiderte:³⁶⁾ »Mir fehlt,³⁷⁾ Gott sei Dank, nichts. Ich wollte Ihnen bloß sagen, daß drei fremde³⁸⁾ Kühe in Ihrem Garten³⁹⁾ sind und sich dort gutlich⁴⁰⁾ tun. Seit dieser Zeit war der Doktor höflicher.

Ausschneiden und aufheben!

kramijal o naslovni temi ter sedi v nastopnem nekotiko njegovih misli: »Ameriški narod po tej vojni ravno tako ne bo, kakor tudi po svetovni vojni ni izvrševal in upošteval obveze in obljube mednarodnega značaja, ki jih sedaj daje njegov predsednik. Ameriško ljudstvo pač pozna samo en cilj, to je, ves svet napraviti za »varno podlago USA-demokracije«. Za mir po vojni bo lahko jamčila edino Amerika, zato ji pa mora po vojni ostati tudi glavni delež preostalih vojaških sil v njenih rokah. Gibraltar po vojni ne more ostati v rokah Španije, Jütland pa tudi ne v rokah Danske. USA se tudi ne bo bala zasedati Martique in to ne radi prostora, temveč radi varnosti. Nobena strateško važna točka ne sme ostati v slabih — ne ameriških — rokah. Varnost Amerike stoni na tem, da imajo Zedinjene države velik del sveta v svojih rokah. Pri tem ne veljajo niti dogovori, niti obljube Roosevelta in Churchilla, odločili so interesi Amerike.« — Johnson je menda dovolj jasno povedal, kako je na stvari. Amerika pač hrepeni po osvojitvi sveta, ki bi ga rada spravila pod svoj vladarski klobuk. Ampak iz te moke ne bo nikdar ameriškega kruna.

* Eleanor Roosevelt je tudi dobra trgovka. Ameriško časopisje je objavilo vest, da je prva gospa Zedinjenih držav Severne Amerike, žena predsednika Roosevelta, ki je nedavno potovala po Angliji, tam študirala razmere ter imela razna predavanja, s tem potovanjem zaslužila težke denarje. Kjerkoli je nekaj predavala, je za svoj trud dobila naravnost bažen honorar, ki je znašal po 4000 dolarjev. Težko bo zgodovina politikov in učenjakov poznala primere, da bi kak predavatelj za en sam govor dobil 4000 dolarjev honorarja. V tem primeru je šlo seveda bolj za darila kakor za honorar, ampak ta darila so plačali angleški davkoplačevalci.

- 1) Surov
- 2) spreten
- 3) zdravnik, 4) včasih, 5) nevljudno
- 6) stranka
- 7) bolniški obisk
- 8) čakalnica
- 9) približno, 10) vrata
- 11) vrata
- 12) hitro, 13) stopnice
- 14) vljudno
- 15) tremutek, 16) zaklica
- 17) prosil
- 18) trenutek
- 19) dejal
- 20) poznate, 21) pravilo, 22) sedite
- 23) vrsta
- 24) pojdite (k vragu), 25) hudič
- 26) čital, 27) časopis
- 28) ogledal, 29) slike
- 30) ležali
- 31) končno, 32) odpravljeni
- 33) pomignil
- 34) soba, 35) vprašal
- 36) odgovoril
- 37) manjka
- 38) tuje
- 39) vrt
- 40) v miru (žreti)

Izreži in shrani!

* Angleži letos n. majo posebne doklade živil za Božič. Lord Woolton je bil vprašan, če je možno angleškemu narodu za Božič dovoliti nakup dodatnih živil kot priboljšek za praznike. Woolton je odgovoril, da ne more prevzeti odgovornosti za redno prehranjevanje Anglije, če bi moral dovoliti posebne božične nakupe. — Sedaj pa primerjajmo prehranjevalno stanje Anglije z našim, ki je seveda v stanu, kar v Angliji ni mogoče, ker bi nam sicer naša prehranjevalna politika ne bila za Božič ničesar dodelila. Nemške podmornice, ki pridno potapljujejo angleške tovarne ladje, pač učinkovito delujejo. Angleški narod, ki ga vodi Churchill bo pa zato za Božič nekoliko skozi prste gledal.

* Zoper podmornice ni sredstev. Tako je izjavil ameriški admiral William Pratt v nekem članku, ki ga je napisal v ameriški tednik »News Week«. Zanima, ki jih stavišajo spremljave ladij, so tako velike, da jim Anglosasi niso dorasili. V nadaljnjih razlaganjih priznava genialnost nemškega vodstva podmorniške vojne, ki je na tem, da branilec povzroča vedno nove obrambne probleme.

* Sedma podmornica enega in istega razreda potopljena. Angleška admiraliteta je morala priznati potopitev podmornice »Unique«. S tem je izgubilo angleško brodogradje že sedmi podmorski čoln enega in istega razreda. Doselej so bile namreč že potopljene angleške podmornice »Undine«, »Uske«, »Untaunted«, »Un'one«, »Urge« in »Upholder«. Imenovane podmornice so izpodrivale 540 ton.

* Potopljeno francosko mornarico mislijo dvigniti. Francoski ministrski svet v Vichy-ju je razpravljal o možnosti dviganja v Toulonu potopljenih francoskih vojnih ladij, ki bi jih bilo treba takoj zopet popraviti. Večina ladij leži komaj nekoliko metrov pod morsko gladino in so deloma le malo poškodovane.

* Zadel je žrebelj na glavo. Prvi lord britanske admiraltete, Alexander, je nedavno glasom poročila angleškega lista »Times« izustil sledečo prerokbo: »Težka in velikanska naloga čaka angleško mornarico. V mornariških krogih nimajo o tem nikakršnih iluzij več. V prvem redu je nevarnost nemških podmornic, ki jo moramo odpraviti, ako nočemo, da bo Velika Britanija odrezana od vseh svojih prekomorskih zvez. Ker v trenutku, ko ne bi mogli svojih lastnih sil več prekrbovati v raztrošenih in oddaljenih operacijskih področjih z vsem, kar potrebujejo, se vse skupaj zruši.« — Tem mislim prvega lorda velikobritanske admiraltete res ni več kaj dodati.

* Zrnato kavo se mora tehtati brez papirja. Pravo zrnato kavo, ki jo potrošniki dobijo kot priboljšek za božičnico, morajo trgovci tehtati brez vsake papirne vrečice. Reichskommissar für die Preisbildung je že pri zadnji dodelitvi kave predpisal, da se mora isto pri razpečevanju na drobno tehtati v neto-težini. To določilo pa velja tudi za božično kavo.

* Nasjonal Samling je zboroval. V Drontheimu na Norveškem se je v prisotnosti ministrskega predsednika Vidkun Quislinga zbralo norveško uradništvo v okviru velikega zborovanja politične organizacije Nasjonal Samling. Quisling je ob tej priliki raztolmačil cilje in naloge svojega gibanja. Ob koncu svojih izjavljanj se je Quisling izjavil za nacionalsocialistično rešitev norveškega notranjega vprašanja.

* Novi zvezni predsednik Švice. Po švicarski ustavi so te dni izvolili novega zveznega predsednika za l. 1943. Izvoljen je bil odvetnik in časnikar Enrico Celio, ki zastopa v zveznem svetu italijanski del Švice ali kanton Ticino.

* Lakota v Teheranu. Pretekli tork so se odigrale pred iranskim parlamentom v Teheranu velike demonstracije gladujočega prebivalstva. Množica je vdrla v parlament ter je pretepla tamkaj se nahajajoče poslance. Ko je policija zagrozila, da bo rabila strelno orožje, se je množica zopet pomirila.

* Potresna škoda v Anatoliji. Po zadnjih ugotovitvah pokrajinske uprave v Corumu (Turčija), je zadnji potres v Anatoliji porušil 610 hiš. 786 hiš je neuporabnih. Prebivalstvo obkrojuje 10 mrtvih in 11 ranjenec.

* Batista se klanja Rooseveltu. Kubanski državni predsednik Batista je odpoval iz glavnega mesta Havanna v letalu v Washington, kjer se bo poklonil prezidentu Rooseveltu.

* Minister dr. Moravec pri dr. Goebbelsu. Reichsminister dr. Goebbels je sprejel te dni ministra za prosveto in mladinsko vzgojo v češko-moravskem protektoratu, dr. Emanuela Moravca, ki si je v Berlinu ogledal razne socialne in kulturne ustanove.

* Nov vodja ameriških republikancev. Republikanska stranka v Zedinjenih državah si je te dni izvolila za leto 1943. Harrisona Spanglerja za strankinega predsednika. Spangler je star 63 let in živi sicer v državi Iowa. Spangler je bil do nedavno pristaš bivšega prezidenta Hooverja.

* Židje v Franciji se ne smejo voziti. Francoska vlada je izdala odredbo, ki prepoveduje židom uporabo železnice in tramvaja. Na ta način naj bi se omejilo židovsko spletkarjenje in verižništvo.

* Prinz Eitel Friedrich umrl. V noči na tork je preminul v Potsdamu pri

OSRAM-D-LAMPE MIT DER DOPPELWENDEL · DIE
Besser für Dich —
besser für alle
Kohle ist kriegswichtiger Roh- und Heizstoff. Deshalb ist wirtschaftlichste Ausnutzung elektrischen Stromes, der meist mit Kohle erzeugt wird, entscheidend. Osram-D-Lampen geben hohe Lichtleistung. Verlangen Sie darum ausdrücklich Osram-D-Lampen mit der Osram-Doppelwendel, wenn Glühlampen ersetzt werden müssen.

OSRAM-LAMPEN
Viel Licht für wenig Strom!
T23

OSRAM-D-LAMPE MIT DER DOPPELWENDEL · DIE

Berlinu pruski princ Eitel Friedrich, drugi sin pokojnega nemškega cesarja Wilhelma II., v 60. letu svoje starosti.

* Iz pokrajine Ljubljana. V Ljubljani je umrl oče kranjskih botanikov, prof. Alfonz Paulin, v 90. letu svoje starosti. Bil je član ljubljanske akademije znanosti in umetnosti, obenem pa tudi ravnatelj Botaniškega vrta, ki ga je oskrboval skoro 50 let. Prof. Paulin je bil sodruđnik mnogih inozemskih botaniških revij. — Po naredbi Visokega komisarja morajo po vsej pokrajini Ljubljani zbrati bukov žir za izdelovanje namiznega olja. Sto kilogramov tega sadu da 4 litre olja. Akcijo bo izvedla Kranjska kmetijska družba.

* Funkcija indijskega podkralja podaljšana. Kakor poroča agencija Reuter, je funkcijska doba indijskega podkralja, lorda Linlithgowa, podaljšana do oktobra 1943.

* Dvoje letal v zraku trčilo skupaj. V Ottawi (Kanada) je trčilo dvoje letal v zraku s tako silo, da sta se oba aparata v zraku razbila. Oba pilota sta bila pri priči mrtva.

* Grešna ljubezen. Na Korošici (Sann-taler Alpen) so nedavno izsledili zelo srčkano »ljubezen« med nekim gamsom in med ovco, ki se je pasla na trati. Odnosaši med gamsom in domačo ovco niso ostali brez posledic in tako je ovca v hlevu povrgla kozlička, ki ima pravi obrazek gamsa, prav tako tudi kožo, samo rep ek spominja na to, da je mati — ovca.

TO IN ONO

Od drevesa do papirja

Pod trdimi udarci sekir padajo drevesa. Delavci klestijo vejevje in lupijo skorjo. Gola, očiščena in razžagana debela nastopijo svoje novo življenje.

Za zidovjem papirnice se grmadijo velikanske skladovnice lesa. Žage in čistilni stroji pripravljajo les za izdelavo papirja. Tu je še treba odstraniti del skorje, tam izsvedrati grče ali skobljati raskavo površino lesa. Med glasnim brnenjem jeklenih strojev izginjajo polena in sekalne naprave. V kratkem se izpremenijo v kup rezin, ki izginjajo za zidovjem papirnice.

V prvem oddelku tovarne stoje ogromni, trebušasti kotlji, ki jih ogrevajo kurilne cevi. Te železne priprave sprejme-

jo lesne rezine in jih do šest ur dolgo v parni kopeli mehčajo. V vodi raztopljene sestavine zapuščajo les in odteka v obliki temnorjave tekočine. Nato priteka v kotlje sulfurni lug. Toplota se stopnjuje in razvite pare povzročajo velik pritisk, pod katerih se izločijo poslednje primese lesa, kakor: beljakovine, smole, barvila in dr. Ta potek traja 16—24 ur in potrebuje vročine 115—130 stopinj. V kotljih ostane le še staničina, ki se odteka v pralne kadi. Vodna kopelj očisti les od primeskov luga. Od prejšnjih lesnih rezin ostane le še belkasta tvarina. Tej se primesi bela glina, ki daje papirju primerno gostoto. Ostali dodatki dodelijo papirju barvo in blesk. Nato sledi barvanje papirja v vseh mogočih odtenkih. Belemu papirju se doda majhno količino modrega barvila, da belina na oko lepše učinkuje. V veliki tovarniški dvorani stoji nad 50 m dolg in nad 4 m širok stroj. Neprestano vrtenje koles, ropot železnih udov in tresenje velikanskih sit. Med vsemi temi pripravami pa neizmerno dolg papirnat trak, ki se vije in priliva skozi sita in izginja pod valjarji, dokler se nazadnje ne navije na zvitek. V železnih stojalih so nameščeni sušilni bobni. Iz njih puhti toplota, ki stopnjema izpodriva poslednjo vlago iz papirja. Tako se papirjev trak spet vije do vedno toplejših bobnov, dokler ne postane popolnoma suh. Po izstopu iz sušilnih naprav papir še ne ustreza vsem zahtevam. Priti mora še v likalnico. Skrbna gospodinja ve, da mora perilo pred likanjem ovlažiti. Tako je tudi s papirjem. Valjasta stiskalnica mu vtisne potrebno vlago. Likalnik nam predstavlja gladki valjarji, ki izvajajo na papir silen pritisk in ga tako najbolje izgladijo ter stisnejo aleherno brazgotinico. Papir se nato zvija v zvitke. Električna dvigala jih pomikajo v skladišča, kjer delavci papir režejo, zgbajo v pole in opremljajo z naslovi.

o O Irski. Irska je v zemljepisnem pogledu sestavni del angleškega otočja. Kakor znano, je še do nedavno tvorila tudi državno zvezo z Anglijo. Pred kakimi petimi leti so si Irci izdelali republikansko državno obliko. Ustava pa kljub temu ne govori o popolnem izstopu iz Britanskega imperija. Temu primerno gledajo Angleži v današnji Irski še vedno nekakšen svoj dominion. V Dublinu, ki je vladno mesto Irske, nimajo poslanika, temveč višjega komisarja, ki zastopa angleške interese. Ob izbruhu sedanje vojne so pa Irci, ne ozirajoč se na ostale dominione, ostali nevtralni in vsi poskusi Anglije in Zedinjenih držav, da bi se Irski postavila ob stran Anglije ter silam osi napovedala vojno, so se izjalovili. Ministrski predsednik De Valera in z njim vred ves irski narod stoji na stališču, da mora Irski ostati izven tega vojnega meteža ter čuvati svojo nevtralnost.

o Prva nemška podmornica. Bilo je leta 1904., ko so v Kielu v ladjedelnici »Germania« naročili prvi podmorski čoln, ki je imel ime »U 1«, kar je značilo toliko, kakor »Unterseeboot 1«. Ista ladjedelnica je namreč že leta 1903. gradila neko podmornico, torej v času, ko so nemške ladjedelnice tako naročila še odklanjale. Dotični poskusni podmorski čoln, ki je nosil ime »Forelle« ali po naše »Postrv«, je bil 13 metrov dolg, 2,80 širok ter je izpodrival 16 ton. Na zunanjem delu krova je imel montirani dve torpedni cevi. Mišljen je bil kot sočola

kake večje vojne ladje. Na podlagi ugodnih potopitev, ki so jih delali po odredbi ruske vlade leta 1904. v Petersburg-u, je ista naročila pri omenjeni ladjedelnici tri večje podmornice z dopolnitvijo, ki so izpodrivale 205 ton. Po nemški mornarici naročen podmorski čoln »U 1« je imel že razne novosti. Bil je 42,39 metrov dolg ter 3,75 metrov širok in je izpodrival že 237 ton. Pogon je bil urejen na petrolejski motor, ki je dosegel najvišjo brzino nekaj nad deset vozlov, potopil se je pa lahko do 30 metrov globoko. »U 1« je imel napravo za izbijanje torpedov, od katerih je vozil lahko tri seboj. Posadka je štela 10 mož. Med izdelovanjem so se izvršile razne konstrukcijske spremembe, kar je izdelavo zavleklo vse do leta 1906., in šele tedaj se je v vojni luki Kiel pojavil prvi podmorski čoln »U 1«. Ta podmornica je imela že takrat to prednost napram sljčnim prvim čolnom iste vrste v Angliji in Franciji, da je bila sposobna in pripravljena za slučaj vojne. V jeseni leta 1907. je ta podmornica napravila prvo večjo vožnjo, in sicer pri slabem vremenu od Wilhelmshavena okrog Skagena v Kiel. To je praga 587 morskih milj, kar je za takrat bil višek. To podmornice so do izbruha svetovne vojne uporabljali samo v šolske svrhe. Leta 1909. je Nemčija prvič pokazala javnosti štiri podmornice. Ob izbruhu svetovne vojne je imela nemška vojna mornarica 28 poskusnih podmorskih čolnov, od katerih je bilo 15 pripravljeneh za bojevnike akcije. Dne 6. avgusta 1914 so odpluli prvi nemški podmorski čolni od Helgolanda do erte Sjetlandsko otočje — Norveška — proti sovražniku. Prvi torpedo je izstrelil Kapitanleutnant Hering dne 5. septembra 1914, s katerim je jugovzhodno od otoka May-Island potopil angleško križarko »Pathfinder«. Ze 22. septembra istega leta je Kapitanleutnant Weddingen s svojim »U 9« potopil angleške križarke »Cressy«, »Hogue« in »Abukir«. Kakor v prvi, tako so tudi v današnji svetovni vojni nemške podmornice, ki so seveda danes že veliko večje in modernejše, zdaleka nadrejene vsem sovražnim. Pionir v gradnji nemških podmornic je danes že 72letni dr. Ing. h. c. Hans Techel, ki ga je Führer že pred leti odlikoval z Goethe-Medaille za umetnost in znanost.

Der Landrat des Kreises Pettau
(Veterinäramt)

Zahl: Vet-W-19/10-1942.

Betrifft: Hundekontumaz.

Pettau, den 1. Dez. 1942.

Vieseuchenpolizeiliche Anordnung

Die für die Gemeinde Haslach i. d. Kollos am 28. August d. J. angeordnete verschärfte Hundekontumaz wird aufgehoben. Es treten dafür die in meiner vet. pol. Anordnung vom 17. August d. J. für die Grenzgemeinden angeordneten Bestimmungen über die »einfache Hundekontumaz« (Ketten- oder Leinenzwang) in Kraft.

Der Landrat
I. V.

Gez. Dr. Schreiber
Amtstierarzt.

Erst recht im Kriege tägliche Zahnpflege

Gerade im Kriege müssen wir alles tun, um Krankheiten zu verhüten. Tägliche Zahnpflege — morgens und vor allem abends — ist zur Erhaltung der Zahn- und Allgemeingesundheit heute wichtiger als je. Wenn vorübergehend Zahnpaste fehlt, müssen die Zähne und Zahnzwischenräume durch gründlichen Gebrauch von Zahnbürste und Zahnstocher sowie durch kräftiges Spülen mit lauwarmem Wasser behelfsmäßig gereinigt werden. Verlangen Sie kostenlos die Aufklärungsschrift »Gesundheit ist kein Zufall« von der Chlorodont-Fabrik Dresden N 6.

ZU VERKAUFEN

Verkaufsanzeigen (Gebrauchswaren) dürfen nur mehr mit Preisangabe veröffentlicht werden

Kamrad 2 m Durchmesser, mit dazugehörigem Vorlege, per Kilogramm 0,40 RM, zu verkaufen. 2 Riemenscheiben aus Holz, 1,80 m Durchmesser, à RM 50.—. Petersdorf 55, Kossar. 1627-3

Prima Funkempfänger

Philipps 4+1, wenig gebraucht, um 450 RM zu verkaufen. Max Penn, Oberhaidn 40 bei Pettau. 1630-3

Kleiner Grundbesitz

3 Joch Acker und Obstgarten, Haus mit Ziegeldach, an der Straße Oberradkersburg-Luttenberg gelegen, tausche gegen Haus mit 1-2 Joch Grund sowie Obstgarten in Umgebung Marburgs, Drauweiler oder Brunndorf. Zuschriften unter »Schöner Besitz« an die Verw. 1629-2

ZU KAUFEN GESUCHT

Abfälle Altpapier, Hadern, Schnelderabschnitte, Textilabfälle, Alteisen, Metall, Glasscherben, Tierhaare und Schafwolle kauft laufend jede Menge Alois Arbeiter, Marburg (Drau), Draugasse 5. 160-4

Kaufe

Schaufensterscheibe

185×195 cm, Eisenrollo 205×275 cm, 95×275 cm, 90×275 cm. Zuschriften unter »Gut erhalten« an die Verw. 1614-4

Kaufe

Brunnenpumpe

gut erhalten. Zuschriften mit Preisangabe an Karl Holz, Pichelberg 60, Post Luttenberg. 1615-4

OFFENE STELLEN

Vor Einstellung von Arbeitskräften muß die Zustimmung des zuständigen Arbeitsamtes eingeholt werden

Hemdennäherinnen

werden sofort aufgenommen. Wäschefabrik Hido, Lang & Lichtenöcker, Cilli, Unterkötting. 1132-6

Ehrliches, fleißiges

Stubenmädchen

oder Mädchen für alles gesucht. Franz, Mellingerstraße 19, Marburg/Drau. 1579-6

Lehrling

wird in der Gemischtwarenhandlung Hans Gruber, Schönstein, Untersteiermark, aufgenommen. 1587-6

Verlässlicher

älterer Pferdeknecht

wird bei Franz, Marburg, Mellingerstraße Nr. 19, aufgenommen. 1598-6

Sattler-Tapeziererlehrling

wird bei freier Verpflegung im Hause aufgenommen. Michael Camlek, Sattler und Tapezierer, Wöllan. 1591-6

Ehrliche fleißige

Wäscherin

und Büglerin für sofort gesucht. Franz, Marburg, Mellingerstraße 19. 1616-6

Kutscher

verlässlich und nüchtern, für sofort gesucht. Firma Franz, Marburg, Mellingerstraße 19. 1617-6

Winzerfamilie

mit 3 Arbeitskräften wird bei Julia Jamernik, St. Jakob in den Böheln, aufgenommen. 1618-6

Winzer

mit 4 Arbeitskräften wird sofort aufgenommen. St. Jakob in den Böheln, Julie Jamernik. 1619-6

2 Winzerfamilien

mit 2 Arbeitskräften sofort aufgenommen. Jamernik Julie, St. Jakob in den Böheln. 1620-6

Schneiderlehrling

wird sofort aufgenommen. Dworschak, Kärntnerstraße 34, Marburg. 1621-6

Friseurgehilfe-in,

nur Herrenfach, sofort gesucht. Utschar, Domgasse 3, Marburg. 1622-6

Frau

zur selbständigen Führung eines Landwirtschaftsbetriebes gesucht. Anschrift in der Verw. 1623-6

Lehnmädchen

oder Lehrlinge, deutschsprechend, wird für Gemischtwarenhandlung bei freier Verpflegung und Wohnung sofort aufgenommen. Anträge unter »Ehrlich« an die Verw. 1626-6

Buch-Lichtspiele

Marburg, Burgplatz 1

REMBRANDT

1631
 EWALD BALSER
 GISELA UHLEN
 HERTHA FEILER
 ELISABETH FLICKENSCHILDT

Ein Künstlerleben, stärker als das Schicksal und ergreifend bis auf diesen Tag!
 Für Jugendliche nicht zugelassen!

Mädchenmädchen wird per sofort aufgenommen. Café Vikhof, Marburg, Viktringhofgasse 30.
 1625-6

epaar für landwirtschaftliche Arbeiten in der Umgebung von Cilli gesucht. Zuschriften unter »aerposten« an die Geschäftsstelle der Marburger Zeitung Cilli.
 1628-6

VERSCHIEDENES 14

Tages-Preise für jede Menge
 Altmaschinen, Eisen, Metalle, Abfälle aller Art. Übernahme Abwracksbetriebe. — Lagernd große Auswahl Autoteile, Maschinenteile und Nutzisen. Max Weiß — Nagystraße 14, Tel. 21-30. Vormals Guhntschitsch.
 1375-14

Prothesen jeder Art — Leder — Leichtmetall — Holz — orthopädische Apparate, Leibbinden, Gummirümpfe, Bruchbänder erzeugt und liefert das führende Fachgeschäft F. E g g e r, Bandagen und Orthopädie, Lieferant sämtlicher Krankenanstalten u. Sozialinstitute. Marburg/Drau, Mellingerstraße 3, Cilli, Marktplatz 13.
 762-14

Tausche gut erhaltenen Koffergrammophon mit 25 Platten für Herren- oder Damenfahrrad. Zuschriften unter »Fahrrad« an die Verw. 1624-14

Ameiseneier, Arnika

sowie alle Heilkräuter kauft laufend jede Menge

W. G R E M S E, Kräutergrosshandlung
 Graz, Gartengasse 22 151)

**Schule für Obstbau, Gartenbau u. Früchteverwertung
 Weixelstein, Post Ratschach, Untersteiermark**

Kundmachung

Betreffend die Aufnahmen von Schülern und Schülerinnen.

Ziel der Anstalt:

Die Schule hat die Aufgabe Fachkräfte und Betriebsführer für gemischte landwirtschaftliche Betriebe mit vorherrschendem Obst- und Gartenbau bzw. mit Früchteverwertung heranzubilden und sie zu aufrechten deutschen Menschen nationalsozialistischer Haltung zu erziehen. Sie steht Burschen und Mädchen offen. Die Ausbildung erfolgt in zwei Teilen. Das erste Jahr dient vorwiegend der praktischen Vorbereitung, das zweite Jahr der fachlich theoretischen Ausbildung.

Aufnahmebedingungen:

1. Für das Vorbereitungsjahr wird das vollendete 16. Lebensjahr (mindestens bis 30. Juni) gefordert.
2. Körperliche und geistige Eignung (ärztl. Zeugnis).
3. Beendigung der Volksschule mit gutem Erfolg, besonders in deutscher Sprache und Rechnen.
4. Nachweis einer zweijährigen praktischen Tätigkeit in einem Betriebe des Obstbaues, Gartenbaues, der Früchteverwertung oder Landwirtschaft.

Lehrplan:

An der Anstalt werden folgende Gegenstände unterrichtet: Obstbau, Gartenbau, Früchteverwertung, landwirtschaftl. Acker- und Pflanzenbau, Tierhaltung und einschlägige Hilfsfächer.

Zahlungsbedingungen:

Schüler und Schülerinnen des ersten Jahrganges erhalten freie Unterkunft und Verpflegung und haben keine Zahlung zu leisten.

Schulbeginn und -dauer:

Das erste Schuljahr (Vorbereitungsjahr) beginnt am 11. Januar. Die Anmeldung hat schriftlich bis zum 31. Dezember 1942 zu erfolgen. Das Schuljahr dauert bis Mitte Dezember 1943.

Urkunden und Beilagen:

1. Abschlußzeugnis der Volks-, Haupt- oder Bürgerschule.
2. Nachweis der zweijährigen Praxis in einem einschlägigen Betriebe (auch elterliche Wirtschaft) durch den zuständigen Ortsbauernführer.
3. Geburts- und Heimatschein.
4. Kurzer, eigenhändig geschriebener Lebenslauf in deutscher Sprache.
5. Für deutsche Reichsangehörige Kleiner Ariernachweis, für nicht Reichsangehörige Mitgliedskarte des Steirischen Heimatbundes.
6. Einwilligung des Vaters oder Vormundes zum Eintritt in die Anstalt. Ausländer und Gast Schüler können nach Maßgabe freier Plätze Aufnahme finden. Nähere Auskünfte durch den Direktor.

Chef der Zivilverwaltung in der Untersteiermark.

Im Auftrage
 der Direktor: Moßl

1609

Ihre Anzeigen in die Wochenzeitung »Stajerski Gospodar«!

Landes-Hypothekenanstalt für Steiermark

GRAZ, Radetzkystrasse Nr. 15

CILLI, Postfach

Hypotheken auf Grundbesitz
 in Stadt und Land

Kommunaldarlehen

Siedlungsdarlehen

Haltung des Reichsgaues für sämtliche Verbindlichkeiten der Anstalt